

A man in a blue suit is seen from the back, holding a microphone and addressing a large audience seated in a hall. The audience members are diverse in age and are looking towards the speaker. The scene is lit with warm, focused lighting.

Jaarrapport 2022

Regio Hart
van Brabant

SAMENWERKENDE GEMEENTEN

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3	5	Bedrijfsvoering	38
1.1	Strategische meerjarenagenda (SMA)	3	5.1	Besteding van middelen	39
1.2	Deelprogramma's en de relatie met Midpoint Brabant	3			
1.3	Leeswijzer	4	6	Paragrafen	41
			6.1	Verplichte paragrafen	41
2	Mens & Samenleving	5	6.2	Algemene dekkingsmiddelen, post onvoorzien en structureel/ incidenteel	47
2.1	Programmaliijn Integraal	5			
2.2	Programmaliijn Maatschappelijke Ontwikkeling	9	Jaarrekening		49
2.3	Programmaliijn Arbeidsparticipatie	10	7	Financiële rapportage	50
2.4	Besteding van middelen	14	7.1	Balans en overzicht van baten en lasten	50
2.5	Programmaliijn Jeugdhulp	16	7.2	Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen	70
2.6	Besteding van middelen programmaliijn Jeugdhulp	19	7.3	Overige gegevens	74
3	Leefomgeving & Milieu	21	8	Vaststellingsbesluit	76
3.1	Integraal werken en gebiedsopgaven	21			
3.2	Programmaliijn Klimaatneutraal & Klimaatbestendig	26			
3.3	Programmaliijn Aantrekkelijk	29			
3.4	Programmaliijn Bereikbaar	30			
3.5	Besteding van middelen	32			
4	Economie	34			
4.1	Deelprogramma Economie Regio Hart van Brabant	34			
4.2	Verbinding Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant	36			
4.3	Besteding van middelen	37			

1 Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening 2022.

Dit is het laatste jaar dat de strategische meerjarenagenda 2019-2023 (SMA) de basis voor de begroting en jaarrekening vormt. In 2022 hebben we de kernagenda '23-'27 vastgesteld. De kernagenda '23-'27 is vanaf 2023 de basis voor het jaarrapport. Dit jaarrapport doet verslag van behaalde resultaten en bijbehorende financiën op basis van de begroting 2022.

Wij willen u met dit jaarrapport goed informeren over de ondernomen activiteiten en behaalde resultaten in onze regionale samenwerking in 2022.

We hebben in 2022 in regionaal verband veel ondernomen dat een plek in dit jaarrapport verdient. We geven dit zo beknopt mogelijk weer.

1.1 Strategische meerjarenagenda (SMA)

Onze missie was dat wij economische, ecologische en sociale groei combineren. Duurzame groei door innovatie en ondernemen was onze standaard. Wij zijn sociale ondernemers en creatieve doeners. Dat betekende dat wij integrale keuzes maken in beleid en uitvoering. Dat deden we in samenwerking met ondernemers, onderwijs, overheid en maatschappelijke partners. Zo groeiden we meetbaar en merkbaar. Met drie uitgangspunten gaven wij richting aan onze strategie:

- we werkten aan een slimme samenleving met maatschappelijke en ecologische meerwaarde,

- we werkten aan een slimme economie met hoog economisch rendement,
- we deden dat vanuit kennis, kunde en karakter; voor duurzame ontwikkeling van die slimme maatschappij en economie.

De SMA verwoordde de missie, visie en strategie van onze regionale samenwerking voor 2019 – 2023. Het document is als PDF te downloaden op de website www.regio-hartvanbrabant.nl/kernagenda.

1.2 Deelprogramma's en de relatie met Midpoint Brabant

De SMA kende een indeling in drie deelprogramma's. Per deelprogramma zijn projecten en reguliere activiteiten geformuleerd. De deelprogramma's Mens & Samenleving en Leefomgeving & Milieu zijn voornamelijk belegd bij de samenwerkende gemeenten in Regio Hart van Brabant. Voor het deelprogramma Economie werkten we samen met Midpoint Brabant als multihelix-organisatie. De publieke (overheids-) betrokkenheid liep via de overlegtafels van Regio Hart van Brabant. Bestuurders vertegenwoordigden de Regio Hart van Brabant in het algemeen bestuur en de stuurgroepen van Midpoint Brabant. Bovendien was het onze strategie om voor al het regionaal beleid - dus ook voor de uitvoering van regionale projecten en activiteiten in Leefomgeving & Milieu en Mens & Samenleving, zoveel mogelijk de samenwerking met relevante actoren tot stand te brengen. Met de uitgegeven middelen in 2022 financierden we kennisdeling en beleidsbepaling én de totstandkoming van uitvoeringsagenda's, proeftuinen en innovatieve projecten. Het regiobureau Hart van Brabant en Midpoint Brabant faciliteerden. Daarbij

de opmerking dat Midpoint Brabant als zelfstandige stichting een eigen jaarrekening en verantwoording oplevert, die te raadplegen is via midpointbrabant.nl/jaarverslag-22.

Onze begroting 2022 bood beperkt ruimte voor daadwerkelijke uitvoeringsactiviteiten. Regionale strategie- en beleidsvorming leidde desalniettemin tot uitvoering in reguliere activiteiten of uitvoeringsprojecten. Daarvoor werden lokaal, intergemeentelijk en via samenwerkingsverbanden met bedrijven, onderwijsinstellingen, maatschappelijke partners en andere overheden, middelen gevonden.

1.3 Leeswijzer

Het jaarrapport 2022 bestaat uit twee delen: het jaarverslag (hoofdstukken 1 t/m 6) en de jaarrekening (hoofdstuk 7). Het bevat de volgende informatie:

- Per deelprogramma een beleidsmatige verantwoording op ondernomen activiteiten en een overzicht van de besteding van middelen per domein (sociaal, fysiek en economie) en van bedrijfsvoering, (hoofdstukken 1 t/m 5) .
- Paragrafen volgens Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) (hoofdstuk 6).
- Een financiële rapportage met totaalbalans en overzicht van baten en lasten voor Regio Hart van Brabant 2022, waaruit blijkt wat de omvang is van de te dekken lasten (hoofdstuk 7).

Op een enkele plaats wordt een toelichting uit het jaarverslag herhaald in de jaarrekening omdat dat op beide plaatsen relevant is voor de besteding van middelen.

2 Mens & Samenleving

De regio werkt aan een veerkrachtige samenleving: inclusief, behulpzaam naar elkaar, gezond en veilig. Iedereen voelt zich thuis in de wijk en kan zo lang mogelijk zelfstandig wonen, naar vermogen deelnemen aan de samenleving en het arbeidsproces en maximaal zijn talenten ontwikkelen. De ambities van het programma Mens & Samenleving zijn opgenomen in de strategische meerjarenagenda 2019-2023, zoals te downloaden op de website van Regio Hart van Brabant.

In 2022 hebben we via de programmalijnen Integraal, Maatschappelijke Ontwikkeling, Arbeidsparticipatie en Jeugd gewerkt aan de realisatie van de ambities. Langs deze vier programmalijnen verantwoordden we welke activiteiten zijn ondernomen en welke resultaten zijn behaald.

2.1 Programmalijn Integraal

In de hiernavolgende tabellen geven we per gesteld doel in de begroting aan wat hierop gerealiseerd is.

Doel: vereenvoudigen (en verbeteren) van de manier van inkopen

Projecten en activiteiten	Realisatie
Een integrale inkoop per 1 januari 2023. Hierbij gaat het om de realisatie van kwalitatieve ondersteuning en zorg voor inwoners, binnen vastgestelde financiële kaders en uitgevoerd met kwalitatieve, integere en professionele aanbieders.	In 2022 zijn de aanbestedingsprocedures doorlopen voor nieuwe inkoop: inkoopsporen Jeugd, Wmo Begeleiding, Beschermd Wonen en Ontwikkelgericht Arbeidsmatige Dagbesteding (OAD). Via TenderNed is een aanbestedingsprocedure doorlopen waarop alle geïnteresseerde aanbieders konden inschrijven. Na de inschrijftermijn zijn per inkoopspoor/segment de beste inschrijvingen geselecteerd. Met deze partijen hebben diepgaande dialoogsessies plaatsgevonden, om het aanbod zo concreet mogelijk aan te laten sluiten bij de uitgangspunten. Daarna zijn de afspraken vastgelegd in contracten die per 1 januari 2023 ingaan. Ook is gewerkt aan de implementatie zodat vanaf 1 januari 2023 gewerkt kan worden volgende de nieuwe inkoopstrategie.

Doel: we leren en innoveren met elkaar in het sociaal domein

Projecten en activiteiten	Realisatie
Maatpact: de uitzichtloosheid doorbreken door te doen wat écht helpt voor inwoners met meerdere, complexe problemen die vastlopen in de bureaucratie.	Het project Maatpact is in het eerste kwartaal van 2022 succesvol afgerond. Er is een procesbegeleider Maatpact aangesteld om het vervolg te borgen na afsluiting van het project. Hiervoor zijn werkgroepen gestart. De eerste werkgroep houdt zich bezig met het vertalen van inzichten uit de data-analyse naar praktische handvatten voor de uitvoering. De tweede werkgroep kijkt hoe regiogemeenten aansluiting kunnen vinden met Ons Pact in Tilburg. Een proces waarbij blijvend leren en ontwikkelen volgens de Maatpactgedachte voorop staat.
Middels het opstellen van convenanten zorgverzekeraars: - met gezamenlijke ambities, doelen en concrete doorbraakprojecten, - toewerken naar de juiste zorg op de juiste plek, waarmee we de gezondheid van de inwoners bevorderen en de zorg toegankelijk en betaalbaar houden.	Vanuit twee overeenkomsten (één met CZ en één met VGZ) werken we met zorgverzekeraars samen aan goede, betaalbare en toegankelijke zorg en ondersteuning door 15 concrete doorbraakprojecten regionaal/ lokaal uit te rollen binnen de domeinen GGZ, ouderenzorg en preventie. In 2022 zijn alle projecten geoperationaliseerd, met ook al de eerste positieve resultaten. Eind 2023 volgt de eidevaluatie, waarna werkzame bestanddelen regionaal kunnen worden opgeschaald.

Doel: inwoners krijgen snel de juiste hulp / ondersteuning

Projecten en activiteiten	Realisatie
Met Zorgen Doen We Samen zetten we in op het versterken van de verbinding tussen het zorg en sociaal domein, door het zichtbaar maken van goede initiatieven (inspiratie) én het aanpakken van structurele problemen (door bestuurlijk platform).	Zorgen Doen We Samen is een bestuurlijk platform, waar gemeenten en zorgpartijen elkaar structureel ontmoeten en knelpunten die samenwerking in de weg staan oplossen. Ook wordt ingezet op informatiedeling en opschaling van <i>good practices</i> . In 2022 hebben we kennis rondom de verbinding zorg en sociaal domein verspreid via o.a. zeven webinars. Daarnaast zijn we gestart met het verkennen hoe de afspraken in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) regionaal kunnen landen.
Met het Uitvoeringsprogramma Vroegtijdige Schoolverlaters wordt in de regio Midden-Brabant het voortijdig schoolverlaten tegengegaan en zijn er meer jongeren met een startkwalificatie.	Het uitvoeringsplan is verder uitgevoerd. Ook heeft een effectmeting van het plan plaatsgevonden. Midden-Brabant is goed op koers, de effectmeting geeft verder aan dat er extra aandacht besteed zou mogen worden aan ouderbetrokkenheid, maatwerk en samenwerking tussen organisaties en jongeren tijdens een overstap (bijv. voortgezet onderwijs – mbo).
Met de regionale samenwerking leerplicht willen we verzuim en	Het regionaal team voert de leerplicht en Regionale Meld en Coördinatietaken uit. Alle wethouders en beleidsmedewerkers zijn bezocht door de teammanager en

voortijdig schoolverlaten voorkomen.	beleidsmedewerker. De samenwerking verloopt goed.
Het regionale crisisinterventieteam is 24/7 bereikbaar voor crisissen van de inwoners van de regio Hart van Brabant. Het meldpunt voor personen met verward gedrag, meldingen in het kader van de Wvvgz en acute meldingen seksueel geweld zijn ondergebracht bij het CIT.	Ook in 2022 is het regionale crisisinterventieteam bereikbaar geweest voor crisissen van inwoners van Regio Hart van Brabant. Medewerkers van het CIT geven advies en gaan zo nodig ter plaatse en lossen de crisis op. De samenwerking met de gemeenten hierin is goed verlopen. Tot de taken van het crisisinterventieteam behoren een meldpunt, triage en doorgeleiding naar zorg. Op alle drie de vlakken is de dienstverlening in 2022 naar tevredenheid geweest.
Programma Van Asiel tot en met Integratie . De regiogemeenten in Hart van Brabant werken samen om statushouders sneller een onderdeel te laten zijn van onze samenleving en een nieuw leven op te bouwen in onze regio. Uitgangspunt is een integrale benadering van opvang, huisvesting en integratie van statushouders in onze regio.	In 2022 is een programmamanager Van Asiel tot en met Integratie aangesteld die op basis van de gevraagde integrale benadering en lopende projecten de gewenste inhoud voor het regionale programma in beeld heeft gebracht. Vanwege vraagstukken omtrent capaciteit en de urgentie op andere acute opvangsituaties (Oekraïners) is het programma nog in wording. Daarnaast is er gezorgd dat bestaande projecten (bv. de adviesraad statushouders en de pilot regioplaatsing) geborgd en gecontinueerd konden worden en is er via subsidies aanvullende financiering opgehaald.

Doel: het (voorkomen en) duurzaam stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Projecten en activiteiten	Realisatie
Met het regionaal programma Aanpak van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is de ambitie is om van huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen en duurzaam te stoppen.	In 2022 is er een start gemaakt met Handle With Care: het organiseren van steun op school voor het kind binnen 24 uur na een geweldsincident. Tilburg en Waalwijk zijn gestart met de proeftuin toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, waar doorontwikkeling van de jeugdbescherming centraal staat. Ook is er een pilot kindermishandeling acuut letsel gestart bij het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis. Er zijn regionale afspraken gemaakt over deskundigheidsbevordering aan lokale (wijk)teams en zij zijn samen met Veilig Thuis gestart met 'verbindend samenwerken'. Het onderwerp is daarnaast stevig neergezet in de regionale inkoop jeugdhulp en Wmo. Tot slot heeft er een regionale bijeenkomst ouderenmishandeling plaatsgevonden.
We werken met het Centrum Huiselijk Geweld en Kindermishandeling , het kenniscentrum voor de regio. Dit centrum werkt in nauwe samenwerking met Veilig Thuis, het integraal spoedplein voor acuut letsel	Er is in 2022 een start gemaakt met het regionaal expertisecentrum huiselijk geweld en kindermishandeling. Het expertisecentrum heeft scholing geboden aan professionals en vrijwilligers, stelt kennis en informatie laagdrempelig beschikbaar via de website, stimuleert de inzet van ervaringsdeskundigheid en zorgt

en de aanpak van complexe casuïstiek, w.o. ernstige recidiverende huiselijk geweld zaken. Dit met als doel een daling van het aantal meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling en het aantal hermeldingen.

voor bewustwording rondom dit onderwerp, onder andere door activiteiten in de week tegen kindermishandeling.

Doel: de komende jaren onze inwoners zo vroeg mogelijk laten participeren en ontwikkelen, waardoor ze inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt of t.b.v. de samenleving

Projecten en activiteiten	Realisatie
Eén op de zes mensen tussen de 16 en 65 jaar heeft moeite met basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Met onze regionale aanpak laaggeletterdheid willen we zoveel mogelijk mensen tussen de 16 en 65 jaar in de arbeidsmarktregio Midden-Brabant (focus NT1) laten beschikken over voldoende basisvaardigheden, zodat zij zelfredzaam zijn.	Door de nasleep van de coronapandemie zijn tot aan de zomer van 2022 minder activiteiten aangeboden dan gepland. Sindsdien verloopt de dienstverlening weer zoals normaal. Er is een nieuw beleidsplan 2023 – 2026 gemaakt. De regionale taalhuizen hebben meer dan 1000 bezoekers (ongeveer 25% NT1-niveau) ontvangen. Bijna 400 mensen hebben een eerste stap gemaakt via de regionale Taalhuis-Bellijn. Er is een adviesgroep Duidelijke Taal opgestart. De werkgroep Werkgevers, een Aanpak Laaggeletterdheid op de Werkvloer is opnieuw opgestart.

Wel gepland, niet gedaan in 2022

Voor de ondergenoemde activiteiten en projecten uit de begroting 2022 geldt dat deze al eerder beëindigd zijn, onderdeel zijn geworden van een andere activiteit of deze onderwerpen inhoudelijk in andere gremia dan de samenwerking in de Regio Hart van Brabant worden besproken:

- Verbinden van Zorg en Veiligheid
Deze programmalijn is beëindigd. Er zijn meerdere initiatieven gestart maar die hebben geen resultaten opgeleverd.
- Terugdringen ondermijnende criminaliteit
Dit project is niet gestart. Omdat het niet in de kernagenda werd opgenomen, worden hier geen activiteiten meer op ondernomen.
- Project Wmo-contractbeheer
Dit project is onderdeel van de nieuwe inkoopstrategie geworden. Het regionaal bundelen van onze data
Dit project heeft in 2022 stil gestaan in afwachting van de evaluatie van eerdere activiteiten.

Niet gepland, wel gedaan in 2022

Vanuit het doel de best passende ondersteuning te bieden aan onze inwoners, zonder dat regelgeving in de weg zit, zijn we aan de slag gegaan met **Stichting Urgente Noden (SUN) Nederland**.

SUN Nederland streeft naar een landelijk dekkend netwerk van SUN-noodhulpbureaus. Bij een noodhulpbureau kunnen professionals eenvoudig terecht om snel financiële noodhulp te regelen voor inwoners. In de regio Hart van Brabant is nog geen dergelijk noodhulpbureau. In

2022 is een besluit genomen om een draagvlakonderzoek uit te voeren om tot een regionaal bureau te komen en is contact gelegd met de partijen die hiervoor informatie kunnen aanleveren.

2.2 Programmalijn Maatschappelijke Ontwikkeling

Doel: we organiseren zorg en welzijn dicht bij onze inwoners, het liefst in de wijk

Projecten en activiteiten	Realisatie
We werken aan een zorgvuldige decentralisatie van Beschermd Wonen per 1 januari 2022 (inhoudelijk) en 1 januari 2024 (financieel). Onder dit project valt ook Weer Thuis en maatschappelijke opvang/aanpak dakloosheid.	<p>In 2022 is de regiovisie Beschermd Wonen vastgesteld. Onderdeel hiervan is ook een vastgestelde mandaatregeling en gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken Beschermd Wonen. Beschermd Wonen is per 1 januari 2023 opnieuw ingekocht. In 2022 is er een operationele matchingstafel Weer Thuis gestart. Daarnaast zijn er prestatieafspraken gemaakt tussen de gemeenten, woningcorporaties en zorgaanbieders over de uitstroom van cliënten per 1 januari 2023 uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang.</p> <p>In 2022 is de implementatie van de lokale aanpakken dakloosheid gestart in de regiogemeenten. Deze implementatie</p>

wordt gefinancierd uit de Blokhuismiddelen.

Met de **woonzorganalyse** brengen we het huidige aanbod aan type woningen en (woonzorg) voorzieningen in beeld en zetten deze af tegen de zorgbehoefte van diverse doelgroepen. Dit om vervolgens een concrete (lokale en/of regionale) opgave te formuleren

In 2022 hebben we het huidige aanbod aan type woningen en (woonzorg-) voorzieningen in beeld gebracht en afgezet tegen de zorgbehoefte van diverse doelgroepen. Dit is in februari 2022 opgeleverd. De resultaten hiervan en de factsheets per gemeente zijn te vinden op: www.regio-hartvanbrabant.nl/woonzorganalyse. Daarnaast kunnen de gemeenten via deze link de GIS-applicatie benaderen om op elk gewenst moment de meest actuele data op te halen. Als vervolg hierop is bij de deelnemende gemeenten en partners op grond van de ervaringen in dit project gebleken dat er behoefte is aan een gezamenlijk vervolg-/visietraject (op onderdelen). Daarnaast is er vanuit de Rijksoverheid het landelijke programma Een Thuis voor Iedereen gekomen met de opdracht om integrale woonzorgvisies op te stellen die in 2023 gereed moeten zijn. In september 2022 is door gemeenten en corporaties besloten om in 2023 samen tot een regionale woonzorgvisie te komen.

2.3 Programmalijn Arbeidsparticipatie

Doel: we zijn een jeugdwerkloosheidsvrije regio. Iedere jongere heeft binnen vier maanden een passende opleiding, werk of passend ondersteuningsaanbod gevonden.

Projecten en activiteiten	Realisatie
In 2020 is besloten dat de uitvoering van de jeugdwerkloosheidsvrije regio (JWLR) structureel behouden moet blijven en wordt overgedragen van Midpoint Brabant naar de gemeenten.	In 2022 zijn verbeteringen doorgevoerd in de kwaliteit van (lokale) dienstverlening aan jongeren. In oktober is besloten het programmabureau JWLR onder Midpoint Brabant voort te zetten, in afwachting van de nieuwe wetgeving die per 2025 arbeidsmarktregio's opdraagt een structurele coördinatiefunctie voor jeugdwerkloosheid aan te stellen. We gebruiken deze overbruggingsperiode om te onderzoeken hoe we invulling willen geven aan de structurele rol van deze regiocoördinator jeugdwerkloosheid en waar deze functionaris het beste gepositioneerd kan worden.

Doel: vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zijn zo veel als mogelijk in evenwicht

Projecten en activiteiten	Realisatie
Via Human Capital Agenda's (HCA's) sturen van de toekomstige arbeidsmarktvrage binnen een sector of thema op een verbetering van de match tussen vraag en aanbod van arbeid.	Ook in 2022 zijn initiatieven ontplooid voor de uitvoering van de HCA's: de inzet van de implementatiemanager Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulaire economie (KEC), een bijdrage aan de ontwikkeling van een <i>gaming tool</i> om meer vmbo-leerlingen richting leren in de logistiek te krijgen, de eerste Ronde Tafel Arbeidsmarkt Midden-Brabant en een impuls aan datagedreven werken via Arbeidsmarkt in Zicht.
Regionale samenwerking werk en inkomen. Verkenning naar mogelijkheden om beter samen te werken op uitvoeringsniveau / dienstverleningsniveau op alle onderdelen die vallen binnen arbeidsparticipatie en daarmee de dienstverlening te verbeteren en efficiencywinsten te boeken.	In 2022 is een verkenning gedaan naar de mogelijkheden om beter samen te werken tussen de uitvoeringsorganisaties en daarmee de dienstverlening te verbeteren en efficiencywinsten te boeken. Tevens zijn in 2022 een visie en een algemeen beeld van samenwerking vastgesteld. In 2023 gaan we verder aan de slag met de actiepunten om tot een intensievere samenwerking te komen.

Deltaplan Techniek: techniekonderwijs in de keten po, vo/vmbo/mbo versterken, meer zichtbaar maken en de (zij)instroom laten groeien.

2022 is het eerste succesvolle jaar waarin technische bedrijven en onderwijs o.l.v. Midpoint Brabant een vernieuwd en geconcretiseerd Deltaplan Techniek hebben vormgegeven. Hiervoor zijn samenwerkingen en concrete acties opgezet zoals de Dag van de Techniek, promotiefilmpjes van jongeren die een switch hebben gemaakt naar techniek en samenwerking met de TechniekCoalitie voor het delen van vacatures. Met als doel het enthousiasmeren van inwoners voor leren en werken in de techniek.

Onderzoeken hoe bedrijven in de regio beter kunnen samenwerken op het onderwerp innovatie door **MKB United**.

In 2022 is het concept MKB United een paar keer gehanteerd bij de uitwerking van nadere samenwerking tussen bedrijven. In de fondsvorming Deltaplan Techniek, de praktijkgemeenschap Wijk Werk om de Hoek in Tilburg en het *fieldlab* Arbeidsproductiviteit. Bedrijven wilden in 2022 het concept niet zelf verder uitdiepen en oppakken. Daarmee ontplooiën we in 2023 geen activiteiten hierop.

Ondersteunen bedrijven bij **reshoring**. Als *reshoring* een feit is, ontstaan nieuwe arbeidsplekken waar mogelijk ook arbeidsreserve op geplaatst kan worden.

Op advies van de ambassadeurs in het bedrijfsleven is in 2022 door de *Reshoring Connection* de verbinding meer gezocht op het thema duurzaamheid. Hierdoor zijn ook in 2022 verschillende bedrijven van advies voorzien op een mogelijke stap in relatie

tot *re- of offshoring*. Momenteel onderzoeken we de inbedding van de *Reshoring Connection* in de dienstverlening van Midpoint Brabant.

Doel: onze inwoners zoveel mogelijk laten participeren en ontwikkelen, waardoor ze inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt of ten behoeve van de samenleving

Projecten en activiteiten	Realisatie
Werkgeversservicepunt (WSP): regionale werkgevers-dienstverlening & matching vanuit gemeenten, UWV, SW-bedrijven en het Leerwerkloket. De werkgever heeft vanuit het principe 'contact met 1 = contact met allen' toegang tot alle dienstverlening, kennis en werkzoekendenbestanden van de betreffend organisaties. Dat houdt in dat werkgevers die contact hebben met één van de partners van WSP daarmee ook toegang hebben tot de dienstverlening, kennis en	Het WSP maakt structureel onderdeel uit van de infrastructuur van Regio Hart van Brabant op het gebied van arbeidsparticipatie. Doelen en resultaten zijn opgenomen in het jaarlijkse Uitvoeringsplan SUWI, zoals wettelijk verplicht. Een aantal resultaten over 2022 op een rij: <ul style="list-style-type: none"> - 1.706 werkmatches bij meer dan 650 werkgevers. - 61% van de werkmatches zijn mensen met de indicatie 'Baanafpraak'. - Werkgeverstevredenheid WSP krijgt het cijfer 7,5

---

expertise van alle partners en alle werkzoekendenbestanden van de partners.

Een betere aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en aanjagen van een 'leven lang ontwikkelen' door middel van het **Leerwerkloket Midden-Brabant** (adviespunt leren en werken en leven lang ontwikkelen voor inwoners en bedrijven en bevorderen leercultuur).

In 2022 heeft het Leerwerkloket (LWL) haar opdracht verder versterkt, o.a. door verbinding met de landelijke opgave Leven Lang Ontwikkelen (LLO), het Rangeerterrein, ontwikkeling Regionaal Werkcentrum, Praktijkleren en Scholingsfonds. Het LWL is door de focus op de brede talentontwikkeling een stevig onderdeel van de arbeidsmarktinfrastructuur in de regio. Om LLO een impuls te geven, is extra formatie ingezet, zodat inwoners die gebruik willen maken van Brabantleert.nl passende dienstverlening konden krijgen. In 2022 heeft het LWL 202 keer contact gehad met ondernemers over leren en werken en 812 keer loopbaanadvies gegeven.

Verbinden ondernemers, overheid en onderwijs en organiseren van projecten samen met partners die bijdragen aan een meer inclusieve arbeidsmarkt door het **OndernemersAkkoord**.

In 2022 zijn zes evenementen georganiseerd met een goede opkomst. In totaal zijn er vijftig nieuwe partners aangesloten. Via het Maatjesproject zijn er van de 75 matches (coach en maatje) ruim vijftig maatjes (werkzoekenden) naar een duurzaam passende baan gegaan. Bij de Arbeidsmarkt TOP in september zijn er ruim twintig partners/ambassadeurs aangesloten en hebben we twee zeer goed

---

beluisterende podcasts opgenomen over inclusief ondernemen.

Regiogemeenten en mbo-instellingen investeren in leren en ontwikkelen voor iedereen in de regio door middel van de Mbo-agenda.

Mbo-instellingen willen samen met regiogemeenten en andere partners op een aantal maatschappelijke thema's zichtbaarder worden en meer daadkracht laten zien. Bijvoorbeeld op praktijkleren, flexibilisering onderwijs en doorlopende leerlijnen. 2022 is het eerste jaar van uitvoering. Ouders zijn op open dagen van mbo-instellingen bewust gemaakt van Leven Lang Ontwikkelen en verwezen naar het Leerwerkloket. Ook is de website Mbo Doe Agenda ontwikkeld en er is meer betrokkenheid gegenereerd bij mbo-instellingen rondom de *Sustainable-Development-Goalsdagen*.

Praktijkleren toegankelijker maken in de regio voor een bredere doelgroep

In 2022 zijn dertig personen aangemeld voor praktijkleren. Elf personen zijn daadwerkelijk gestart. Daarmee is de doelstelling voor 2022 niet gehaald. Oorzaak zit in onbekendheid met het instrument. Maar ook in het verschil tussen de potentie van de doelgroep (zonder startkwalificatie, wel in staat om te werken) om via praktijkleren aan de slag te gaan en de werkelijkheid waarin ze vaak zonder praktijkleren uitstromen. Er zijn verbetervoorstellen opgesteld voor de komende periode.

Voordelen behalen bij groepsplaatsingen op gebied van tijd, efficiëntie en duidelijkheid naar de werkgever via een onderzoek naar de mogelijkheid van **bundeling middelen**.

In 2022 is de pilot Bundeling Middelen geëvalueerd. Op basis daarvan is de pilot met één jaar voortgezet. De Langstraat-gemeenten hebben ervoor gekozen om de pilot in 2022 niet voort te zetten. In 2022 is inzet gepleegd om nieuwe afspraken te maken en een doel vast te stellen, zodat begin 2023 het besluit genomen kan worden of, in welke vorm en met wie we het instrument voortzetten.

Het **Regionaal Mobiliteitsteam Arbeidsmarktregio Midden-Brabant** (RMT) is er voor werkenden, werkzoekenden, zelfstandige ondernemers en bedrijven uit de elf gemeenten uit de arbeidsmarktregio Midden-Brabant. In het team werken werkgevers, organisaties, vakbonden, gemeenten en UWV samen met vele andere partners uit de regio.

Oorspronkelijk doel van het RMT is dat mensen die door de coronacrisis hun werk (dreigen te) verliezen, snel weer ander of nieuw werk hebben. In 2022 heeft een verkenning plaatsgevonden naar de mogelijkheden om integrale dienstverlening arbeidsmobiliteit en leven lang ontwikkelen vorm te geven in de regio Midden-Brabant. Deze verkenning leidt tot een advies over het vervolg van het RMT.

Actieplan talentontwikkeling Midden-Brabant. Dit is een subsidie van de provincie Noord-Brabant voor de periode 2020 – 2023 om talent te ontwikkelen, te benutten, te behouden en aan te trekken.

Periodiek rapporteren we aan de provincie de voortgang van de projecten. Eerst is de subsidie met name ingezet om extra capaciteit te realiseren voor vragen van jongeren en vragen over arbeidsmobiliteit vanwege de coronacrisis. Momenteel is de focus verschoven naar activiteiten die een plus zetten op het aanbod van dienstverlening in de regio voor werkzoekende en onderzoek naar flexibilisering. 2023 is het laatste jaar van de subsidie.

2.4 Besteding van middelen

Financieel beeld Mens & Samenleving, excl. Jeugdhulp (in €)

	Begroting na wijziging		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programmalijn Sociaal Domein werkbudget	100.000		86.818		13.182 V
Programmalijn Sociaal Domein projectbudget	405.020		323.635		81.385 V
Programmamanagement	110.000		100.616		9.384 V
Project Wet verplichte ggz	420.000		429.288		9.288 N
Project Maatpact		PM	89.165		89.165 N
Project Regionale inkoopstrategie			793.531		793.531 N
Programma Van Asiel tot en met integratie			87.890		87.890 N
Gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal		485.370		500.086	14.716 V
Overige gemeentelijke bijdragen		75.000		50.000	25.000 N
Gemeentelijke bijdragen Wet verplichte ggz		420.000		429.288	9.288 V
Gemeentelijke bijdragen Maatpact		PM		89.107	89.107 V
Gemeentelijke bijdragen Regionale inkoopstrategie				743.337	743.337 V
Gemeentelijke bijdragen Van Asiel tot en met integratie				55.055	55.055 V
Overige bijdragen derden				78.407	78.407 V
Onttrekking aan algemene reserve		54.650		54.650	-
Totaal Mens & Samenleving	1.035.020	1.035.020	1.910.943	1.999.930	88.987 V

2.4.1 Toelichting programmakosten en financiering

De grootste afwijkingen hebben betrekking op de Regionale Inkoopstrategie, Van Asiel tot en met Integratie en Maatpact. Voor deze projecten waren in de begroting 2022 geen budgetten opgenomen. De dekking van de kosten vindt plaats door de specifieke aanvullende bijdragen van gemeenten. Voor Maatpact en Regionale inkoopstrategie vindt de afrekening met gemeenten plaats op basis van realisatie. Bij het project Regionale inkoopstrategie wordt hierbij rekening gehouden met over te hevelen middelen en restbudgetten op overige activiteiten. Voor het project Van Asiel tot en met Integratie zijn naast de gemeentelijke bijdragen subsidiegelden van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) voor een bedrag van € 68.407 ontvangen.

Per 1 januari 2022 zijn gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau aangesloten bij Regio Hart van Brabant. Zij participeren in Mens & Samenleving en Bedrijfsvoering en betalen daarvoor een bijdrage op basis van inwoneraantal. Voor Mens & Samenleving betekent dat een bijdrage van € 14.716 waarmee bij het opstellen van de begroting geen rekening was gehouden.

De werkelijke kosten voor project Beschermd Wonen waren lager dan begroot, waardoor ook de gemeentelijke bijdrage vanuit gemeente Tilburg met € 25.000 naar beneden is bijgesteld.

Onder de overige bijdragen derden is, naast de hierboven vermelde DUO-gelden, een niet begrote bijdrage van de VNG van € 10.000 voor het convenant met zorgverzekeraars opgenomen.

Een nadere uitsplitsing van en toelichting op de programmakosten en de financiering daarvan zijn in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' opgenomen.

2.4.2 Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 besloten om vanuit het resultaat € 29.900 toe te voegen aan de begroting 2022 voor Woonzorganalyse en € 24.750 voor Arbeidsparticipatie.

In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld om het positief resultaat van Mens & Samenleving ad € 88.987 over te hevelen naar 2023 voor:

- Regionale Inkoopstrategie (€ 43.470),
- Van Asiel tot en met Integratie (€ 35.517)
- Convenant zorgverzekeraars (€ 10.000).

In paragraaf 7.3.2 van de jaarrekening is een nadere toelichting op deze overhevelingen opgenomen.

2.5 Programmalijn Jeugdhulp

Doel: we organiseren zorg, welzijn en ondersteuning dicht bij de inwoner, liefst in de wijk

Projecten en activiteiten	Realisatie
Wonen doe je thuis Kinderen groeien thuis op. We ondersteunen daarvoor de gezinssituatie zoveel als mogelijk. Kan het echt niet thuis, dan in een gezinssituatie.	Met de pilots Buurtgezinnen en Steunouders (in Loon op Zand, Oisterwijk en Heusden) proberen we gezinnen met vragen te koppelen aan andere gezinnen, om te voorkomen dat er jeugdhulp nodig is. Buurtgezinnen wordt in 2023 geëvalueerd. Op het moment dat er al zorg wordt ingezet, maar de zorgen steeds groter worden, werken we met de pilot JIM. Met de pilot JIM zijn tot oktober 2022 25 uithuisplaatsingen voorkomen en tot februari 2023 zelfs 33. Als kinderen dan toch uit huis moeten, dan het liefst zo thuis als mogelijk. Daarom zetten we in onze regio in op het behoud en uitbreiding van het aantal pleeggezinnen.

Doel: het (voorkomen en) duurzaam stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Projecten en activiteiten	Realisatie
Ieder kind groeit veilig op Veiligheid is de ondergrens. We bieden kinderen bescherming als de veiligheid in het geding is.	Veel kinderen in een jeugdbeschermingsmaatregel hebben te maken met een complexe scheidingssituatie. Scheidingen kunnen we niet voorkomen. We zetten ons wel in om te voorkomen dat scheidingen

Als regio willen we er zijn voor docenten in het onderwijs, voor ouders en voor huisartsen om vroegtijdig te kunnen signaleren en passende vervolgstappen daarop aan te bieden.

complex worden. Dat doen we o.a. met ons netwerk alsjeuittelkaargaat.nl. Hier kunnen professionals elkaar vinden en vinden ouders alle informatie die nodig is om de goede stappen te zetten als je uit elkaar gaat. 110 professionals (vooral toegangsmedewerkers) zijn geschoold in het Risico Taxatie Instrument scheiden, om aspecten in kaart te brengen die een rol spelen bij een (complexe) scheiding.

In onze regio liep de pilot Gezinsadvocaat. De Gezinsadvocaat is een duo van advocaat en gedragswetenschapper en zorgt voor verbinding tussen zorg en recht. De gezinsadvocaat behartigt niet de belangen van één volwassene, maar werkt systeemgericht en zet daarbij de belangen van kinderen centraal. De Gezinsadvocaat probeert hiermee de jeugdbeschermingsmaatregelen bij een complexe scheiding te verminderen én gelijktijdig de (juridische) aanpak bij een complexe scheiding effectiever en efficiënter te maken. In vijftien zaken die al zijn afgerond, is het de ouders - met hulp van de Gezinsadvocaat - gelukt om zonder tussenkomst van de rechter te komen tot overeenstemming. De overige zaken zijn nog lopende, de verwachting is dat in een groot deel daarvan ook overeenstemming zal worden bereikt. De aanpak van huiselijk geweld en

---

kindermishandeling komt op een andere plek in dit jaarrapport aan de orde.

Doel: inwoners krijgen snel de juiste hulp en/of ondersteuning

Projecten en activiteiten	Realisatie
Snel op de juiste plek Wanneer kinderen, jongeren en hun ouders behoefte hebben aan hulp en ondersteuning, is het belangrijk dat ze snel de best passende ondersteuning krijgen. In samenwerking met de Toegang, het medisch domein en Gecertificeerde Instellingen werken we dit verder uit.	In het programma Samen met de Toegang werken de gemeenten Waalwijk, Oisterwijk en Tilburg lokale pilots uit, om te bekijken waar ze lokaal tegenaan lopen en wat slimme oplossingen zijn om hier structureel verandering in te brengen. In samenwerking met de Toegang, het medisch domein en Gecertificeerde Instellingen werken we dit verder uit. In 2022 zijn deze pilots gestart, in 2023 verwachten we de eerste resultaten.

Doel: we zetten in op preventie waardoor complexe en dure ondersteuning minder vaak nodig is

Projecten en activiteiten	Realisatie
Ieder kind voelt zich thuis op school Ieder kind heeft talenten en kan die ontwikkelen. In samenwerking met de jeugd en het onderwijs kijken wat hiervoor nodig is als het niet vanzelf gaat.	Samen met het onderwijs werken we het 'grijze gebied' steeds verder uit: onderwerpen waarvan niet duidelijk is of ze onder jeugdhulp of onderwijs vallen. Beschikingsvrije Zorg In Onderwijstijd is na een succesvolle pilot nu voor drie jaar ingekocht om zo structureel te organiseren op de onderwijscentra Leijpark en De Bodde.
Wonen doe je thuis Kinderen groeien thuis op. We ondersteunen daarvoor de gezinssituatie zoveel als mogelijk. Kan het echt niet thuis, dan in een gezinssituatie.	Pilot Kameleon geeft op Scholengemeenschap De Keyzer er de mogelijkheid aan kinderen die bij deze school waren uitgevallen, om met extra ondersteuning weer terug in te stromen op school. In 2021-2022 zijn vier kinderen doorgestroomd binnen SG de Keyzer en zijn vijf nieuwe kinderen ingestroomd in de pilot Kameleon. Met zorgpartners en het voortgezet onderwijs hebben we TRACK013 gestart, waar jongeren tussen de 12 en 18 jaar die zijn uitgevallen uit het reguliere onderwijs, weer les en ondersteuning krijgen om zo uiteindelijk weer terug te kunnen naar school.

Doel: we leren en innoveren met elkaar in het sociaal domein

Projecten en activiteiten	Realisatie
Innovatienetwerk Jeugd	<p>In 2022 presenteerde het Innovatienetwerk Jeugd een uniek online kennis- en inspiratieprogramma: Samen voor en mét de Jeugd! Dit gebeurde o.a. met Skillslabs. Ook waren er <i>meetups</i> waar innovatieve ideeën werden gepitcht. In 2022 is de koers gezet op mentale gezondheid. Waarbij we het accent leggen op het vergroten van het welzijn van jongeren. Want dat is en blijft hard nodig!</p> <p>De jeugdwelzijnsraad is een regionaal panel van jongeren tussen de 16 en 27 jaar met ervaring met jeugdhulp. Zij dragen met hun stem bij aan betere jeugdhulp in de regio Hart van Brabant. Zij hebben in 2022 22 inhoudelijke thema's besproken en hierop advies gegeven.</p> <p>De kinderrechtentour 2022 stond in het thema van inclusie. Voor het eerst deden alle Hart van Brabantgemeenten mee aan deze tour, een mooie mijlpaal! Een impressie van de resultaten vind je op: https://youtu.be/5igwlXKLAVw.</p>

Niet gepland, wel gedaan in 2022

De jeugdbescherming moet effectiever en slimmer worden georganiseerd. Het huidige stelsel is complex en knelt. Kinderen en gezinnen voelen zich onvoldoende gehoord en gezien en achterliggende problematiek is te weinig in beeld. Om hier in regionaal verband Hart van Brabant mee aan de slag te gaan, zijn Waalwijk en Tilburg in oktober 2022 benoemd als (landelijke) proeftuin Hart van Brabant voor het **Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming**. In deze proeftuin Hart van Brabant richten we ons op netwerksamenwerking om voor ieder gezin of huishouden vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid tot de beste passende hulp te komen. Samen met en voor het gezin en het versterken van de lokale wijkteams zijn daarbij uitgangspunten.

2.6 Besteding van middelen programmalijs Jeugdhulp

Financieel beeld Mens & Samenleving, Jeugdhulp (in €)

	Begroting na wijziging		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programmakosten	127.571.000		130.104.642		2.533.642 N
Bijdragen uit gemeenten		121.266.487		123.780.985	2.514.498 V
Onttrekking aan algemene reserve		6.304.513		6.304.513	-
Onttrekking aan bestemmingsreserve transformatie				350.656	350.656 V
Totaal Mens & Samenleving, deelbegroting Jeugdhulp	127.571.000	127.571.000	130.104.642	130.436.154	331.512 V

2.6.1 Toelichting programmakosten en financiering

Het aantal jeugdigen in zorg bedraagt in 2022 op jaarbasis 12.621. In 2022 is sprake van een stijging van ongeveer 120 jeugdigen ten opzichte van 2021.

Ongeveer 63% van de jongeren in de jeugdzorg is vanuit het medisch domein verwezen: het gaat dan om verwijzingen door huisarts, medisch specialist of jeugdarts. 28% is vanuit de gemeentelijke toegang verwezen

en overige 9% via overige kanalen (denk bijvoorbeeld aan Gecertificeerde Instellingen).

De kosten voor jeugdzorg in 2022 zijn hoger dan bij de begroting 2022 werd voorzien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het toetreden van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau tot de gemeenschappelijke regeling. Hierin was in de begroting niet voorzien.

De kosten voor landelijke zorg vielen in 2022 lager uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het in 2022 ingevoerde Woonplaatsbeginsel Jeugdwet. De kosten voor regionale zorg vielen hoger uit dan begroot. Ook hier speelt het in 2022 ingevoerde Woonplaatsbeginsel Jeugdwet een rol en daarnaast is sprake van een lichte stijging van het aantal jeugdigen in zorg.

Tenslotte is er ook in 2022 sprake van een voordeel op de Innovatiemiddelen. Er zijn in 2022 minder claims voor nieuwe projecten gedaan dan in de begroting was voorzien. Daarnaast is bij een aantal projecten de realisatie achtergebleven bij de ingediende projectbegroting.

2.6.2 Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 besloten om het positief resultaat over het boekjaar 2021 uit te keren. Deze middelen waren met dat doel vanuit het resultaat 2021 toegevoegd aan de algemene reserve.

2.6.3 Toelichting bestemmingsreserve transformatie

In overeenstemming met het beleid heeft in 2022 een onttrekking aan de bestemmingsreserve transformatiemiddelen plaatsgevonden ter hoogte van de gemaakte kosten.

3 Leefomgeving & Milieu

De regio werkt aan een slimme samenleving met ecologische meerwaarde. We doen dat vanuit kennis, kunde én karakter.

De ambities van het programma Leefomgeving & Milieu zijn opgenomen in de strategische meerjarenagenda 2019-2023, zoals te downloaden op de website van Regio Hart van Brabant.

Het koesteren en het blijven ontwikkelen van ons ecologisch kapitaal draagt bij aan een sterke economie. Hart van Brabant is een regio waar mensen graag willen wonen, werken en verblijven en dat willen wij zo houden. Daarvoor moet onze regio ook bereikbaar zijn en verbonden met de regio's om ons heen. De hoge kwaliteit van onze leefomgeving en het groen en water daarin dragen bij aan de kwaliteit van leven en aan een gezonde ontwikkeling van onze inwoners. We hebben daarom zorg voor onze landschappelijke kwaliteit en richten onze ruimtelijke omgeving duurzaam in. Klimaatopgaven pakken we met de REKS op in de context van het landelijk klimaatakkoord. De samenwerking tussen overheden, semioverheden, het bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke partners is daarbij cruciaal.

Langs de vier programmaliijnen Integraal werken en Gebiedsopgaven, Klimaatneutraal en Klimaatbestendig, Aantrekkelijk en Bereikbaar verantwoordt we welke activiteiten zijn ondernomen en welke resultaten zijn behaald.

3.1 Integraal werken en gebiedsopgaven

Bijdragen aan de ambitie voor het deelprogramma Leefomgeving & Milieu vraagt om een integrale aanpak van de verschillende opgaven. Denk daarbij aan grote ontwikkelingen in gebieden en aan ambities die meerdere domeinen raken. De uiteindelijke uitvoeringsmaatregelen versterken elkaar door de integrale aanpak. Ze kunnen in de tijd ook logisch op elkaar worden afgestemd.

Zo bekijken we bij integrale gebiedsopgaven het betreffende gebied samen met alle relevante partijen aan de hand van vraagstukken over de ruimtelijke ordening, mobiliteit, energietransitie, klimaatadaptatie, economische zaken, landschapsontwikkeling en natuurbehoud en recreatie en toerisme. Deze aanpak en de manier van werken is ons goed bevallen. Ook zien we dat we nog leer- en ontwikkelpunten kunnen benoemen.

Doel: samen met onder meer de waterschappen beperken we schade en hinder die we regionaal ondervinden als gevolg van klimaatverandering, van droogte en wateroverlast tot gezondheidsrisico's en biodiversiteitsissues

Projecten en activiteiten	Realisatie
Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS)	In 2022 hebben we de Regionale Klimaatagenda met het bijbehorende projectenboek opgeleverd. Deze Regionale Klimaatagenda is in september 2022 door het poho Milieu & Afval vastgesteld en vormt de basis voor het Regionaal Klimaatfonds. Vooruitlopend op de oprichting van dit Regionaal Klimaatfonds is eind 2022 subsidie aangevraagd voor de bestuurlijk geprioriteerde projecten bij de Impulsregeling van het Rijk en de bijdrageregeling Klimaatadaptatie van de provincie.

Doel: we dragen via de REKS bij aan de landelijke CO2-reductiedoelstelling van 49% in 2030 (ten opzichte van 1990)

Projecten en activiteiten	Realisatie
Uitvoering REKS 1.0 en ontwikkelen REKS 2.0	Na de vaststelling van het REKS-bod 1.0 zijn we in 2022 zowel gaan werken aan de uitvoering van de REKS 1.0 als aan het beleidsdeel van de REKS 2.0. De uitvoering betrof met name de oprichting en het operationeel maken van het publiek ontwikkelbedrijf met het bijbehorende Regionaal Klimaatfonds, het opstarten van de verschillende energiehubbs en de vaststelling van de Regionale Klimaatagenda. In 2022 zijn alle energiehubbs opgestart. Deze hebben allemaal een eigen tempo. Waalwijk gaat voorop en is het plan MER-traject inmiddels gestart. De energiehubbs binnen het publiek ontwikkelbedrijf zijn inmiddels allemaal voorzien van een projectleider en een projectteam. De fasen waarin de processen in deze energiehubbs verkeren, variëren van de opstartfase tot het werken aan een gebiedsvisie, grondstrategie, communicatie- en participatiestrategie en de voorbereiding van de noodzakelijk plan-MER.

Doel: in 2023 zijn we naar maximaal zestig kilogram restafval per persoon per jaar gegaan en meer dan 75% van alle huishoudelijk afval zetten we in als secundaire grondstof in een biologische of technische kringloop

Projecten en activiteiten	Realisatie
Actieprogramma Van Afval naar Grondstof (VANG)	Mede door de coronacrisis is een stagnatie opgetreden in de dalende trend van de hoeveelheid restafval. Doordat horeca voor een belangrijk deel gesloten was en meer mensen thuiswerkten en -verbleven, nam de consumptie thuis toe en daarmee ook de hoeveelheid restafval.

Doel: we koesteren de kwaliteit van ons landschap en streven een ontwikkeling na waarbij de ecologische-, de recreatieve- en de belevingswaarde in balans met elkaar blijven

Projecten en activiteiten	Realisatie
Het realiseren van ruimtelijke opgaven via een gebiedsgerichte aanpak	In 2022 is de Regionale Omgevingsagenda (ROA) 1.0 vastgesteld. Door gebiedsgericht te werken (zoals in de lopende integrale gebiedsopgaven) bepalen we steeds duidelijker waar de focus in de regio op ligt én versterken we de uitvoeringskracht. De ROA is een nieuw instrument en dient als hulpmiddel bij samenwerking en uitvoering van bestaand beleid. Het is een adaptief instrument dat de mogelijkheid biedt tot actualisering en daarmee steeds inspeelt op nieuwe ontwikkelingen.

Doel: we hebben in 2023 de helft van de aangeboden maatregelen ter vervolmaking van het natuurnetwerk gerealiseerd (het totaalpakket wordt gerealiseerd in de periode 2019 – 2027)

Projecten en activiteiten	Realisatie
Uitvoeringsprogramma Natuurbod	In 2022 is een tussenbalans uitgebracht met daarin onder andere de successen van 2022, zoals : Reeshofweide: oplevering van 1270 meter beekherstel en één vispassage ten noordwesten van Tilburg; Spruitenstroompje/de Gooren Noord: realisatie van nieuwe natuur voor 13,7 hectare als onderdeel van een gebiedsontwikkeling nabij Hilvarenbeek; EVZ Groote Leij – Tilburg: aanleg ecologische verbindingzone gestart in september 2022. De koppeling Natuurbod en de REKS. Veel regionaal aangemerkte onderdelen van het Natuurbod lopen tot 2027 en zijn nog niet volledig gerealiseerd. In 2023 wordt de balans opgemaakt hoeveel in totaal al is gerealiseerd.

Doel: de gemiddelde woontevredenheid van inwoners in de regio blijft gelijk of stijgt verder ten opzichte van 2018 (77%)

Projecten en activiteiten	Realisatie
Zorgen voor voldoende onderlinge afstemming over ruimtelijke ontwikkelingen en programmatische afspraken binnen de regionale samenwerking	Deze gemiddelde woontevredenheid is bepaald op basis van het regionale kwalitatieve woningbehoefteonderzoek in 2018. Regionaal is besloten dit onderzoek niet opnieuw uit te voeren. We kunnen dus niet toetsen hoe de woontevredenheid zich heeft ontwikkeld. Wel is in 2022 een regionale woonzorganalyse en een regionaal woningmarktonderzoek uitgevoerd. Beide voeden het goede gesprek over de afstemming van de ruimtelijke ontwikkelingen en de programmatische afspraken in de regio.

Doel: het vervoer wordt steeds schoner. In de regio stijgt het aandeel emissieloos vervoer ten opzichte van voorgaande jaren

Projecten en activiteiten	Realisatie
Regionale Beleidsagenda Mobiliteit en de daarop gebaseerde Regionale Mobiliteitsagenda	Alle gemeenten werkten verder aan de uitvoering van het lokaal EV / laadpalenbeleid met naast vraaggericht plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's ook het meer strategisch plaatsen van laadvoorzieningen.

Doel: het aantal fietsparkeervoorzieningen en deelfietsen bij HOV-haltes en OV-hubs richting bedrijventerreinen is toegenomen

Projecten en activiteiten	Realisatie
Regionale Beleidsagenda Mobiliteit en de daarop gebaseerde Regionale Mobiliteitsagenda	<p>In voorgaande jaren zijn de fietsparkeervoorzieningen bij de grotere bushaltes en de NS-stations in Rijen, Tilburg en Oisterwijk al opgewaarderd.</p> <p>De proef met de inzet van deelsteps tussen busstation Waalwijk en bedrijventerrein Haven is in 2022 geëvalueerd. Er werd door werknemers weinig gebruik van gemaakt. De Go Sharing deelscooters in de gemeenten verdwenen. De tijd lijkt nog niet rijp maar de gemeenten zien wel in dat op termijn deelmobiliteit een belangrijke voorziening wordt daar waar eigen (auto) bezit niet mogelijk is en in het traject Gedeelde Mobiliteit en voorbereiding nieuwe OV-concessie wordt ook belang gehecht aan de inzet van deelmobiliteit. Samen met provincie hebben we in 2022 een onderzoek laten verrichten naar het oppakken van deelmobiliteit in kleinere gemeenten.</p> <p>In 2022 is een onderzoek voorbereid naar mobiliteitshubs. In 2023 onderzoeken we in de gemeenten welke mobiliteitshubs met welke vormen van deelmobiliteit kunnen worden uitgerust.</p>

Doel: we stimuleren werknemers en bezoekers aan de regio op een milieuvriendelijke manier te verplaatsen. Het aantal fietsverplaatsingen op belangrijke woon-werkverbindingen is toegenomen.

Projecten en activiteiten	Realisatie
Regionale Beleidsagenda Mobiliteit en de daarop gebaseerde Regionale Mobiliteitsagenda	Om meer mensen te bewegen de auto te laten staan en vaker de fiets te nemen, werken de gemeenten aan de voorbereiding en aanleg van snelfietsroutes. In 2022 werd de verkenning van de snelfietsroute Tilburg-Eindhoven-Laarbeek afgerond. De verkenning van de snelfietsroute Hilvarenbeek-Goirle-Tilburg is gaande. De aanleg van de snelfietsroute Tilburg-Waalwijk werd in 2022 afgerond met de definitieve bewegwijzering en opname van de route in het recreatief fietsknooppunten systeem. De snelfietsroute Tilburg-Oosterhout en Breda-Tilburg is in aanleg. Waalwijk is klaar met haar routedelen van de snelfietsroute Waalwijk-'s-Hertogenbosch. Het fietsen naar het werk is verder gepromoot met de zogenaamde werkgeversaanpak waarbij het Brabants Mobiliteitsnetwerk de grotere bedrijven in alle gemeenten bezoekt om ze voor te lichten over schone vormen van vervoer.

Doel: we vertalen het Brabantbrede verkeersveiligheidsplan in een jaarlijkse, regionale uitvoeringsagenda

Projecten en activiteiten	Realisatie
Regionale uitvoeringsagenda's	Alle gemeenten hebben een lokaal mensgericht maatregelpakket verkeersveiligheid gemaakt en ook op regioniveau is een pakket gemaakt. Aan al deze pakketten heeft de provincie financieel bijgedragen. De gemeenten Goirle, Gilze en Rijen, Oisterwijk, Hilvarenbeek, Tilburg en Waalwijk hebben daarnaast voor in totaal 1,4 miljoen euro Rijkssubsidie gekregen voor concrete maatregelen om de lokale verkeersveiligheid te vergroten.

Doel: ruimtelijke opgaven integraal en gebiedsgericht uitwerken

Projecten en activiteiten	Realisatie
<ul style="list-style-type: none"> - Zorgen dat in de integrale gebiedsontwikkeling de belangen en belanghebbenden vanuit verschillende domeinen rondom de opgave samengebracht worden. - Monitoren van de resultaten van de opgeleverde gebiedsopgaven: de A58-Zone, de Loonse en Drunense Duinen plus Schil en de N261/N269. Daarbij kijken of de schaalniveau(s) waarop de uitvoering plaatsvindt (bijv. regionaal, subregionaal, intergemeentelijk), passend zijn en/of financiering en eigenaarschap helder belegd zijn. - Invulling geven aan nieuwe gebiedsopgaven. Welke dit zijn, wordt in 2021 bepaald	<p>Eind 2021 is een nieuw ruimtelijk instrument, op basis van de provinciale interim omgevingsverordening, de regionale omgevingsagenda (ROA 1.0) vastgesteld. Dit nieuwe instrument dient als hulpmiddel bij samenwerking en uitvoering van bestaand beleid. Het is ook een adaptief instrument dat de mogelijkheid biedt tot actualisering en daarmee steeds inspeelt op nieuwe ontwikkelingen. Bij het opstellen van de ROA 1.0 zijn bestaand beleid, benodigde integratie daarvan en de ervaringen op basis van de eerder uitgevoerde gebiedsopgaven meegenomen.</p> <p>In 2022 is duidelijk geworden dat het fysieke domein voor grote opgaven staat: er moet op diverse beleidsonderdelen veel gebeuren en de druk op de ruimte is hoog. Dit vraagt om slim combineren en slim samenwerken. De ontwikkeling van de stedelijke regio Breda – Tilburg (SRBT) heeft een vlucht genomen en vergt nauwere samenwerking. Het doorontwikkelen naar een ROA 2.0 bood kansen om regionaal de samenwerking te ondersteunen door op de brede inhoud met elkaar het open en constructieve gesprek te voeren.</p>

op basis van de Regionale Omgevingsagenda en het Verstedelijkingsakkoord Regio Breda – Tilburg.

3.2 Programmatisch Klimaatneutraal & Klimaatbestendig

Doel: focus op de uitvoering van de REKS en met name op de ontwikkeling van de energiehub (energiehub is een voorziening om opgewekte energie op te slaan en op een slimme manier naar het elektriciteitsnet of een groep gebruikers te brengen). Daarnaast werken we aan de REKS 2.0 met meer aandacht voor de warmtetransitie, mobiliteit en arbeidsmarkt.

Projecten en activiteiten	Realisatie
<p>1. Beleidsmatige activiteiten die nodig zijn voor de REKS 2.0-activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitwerken van de Regionale Structuur Warmte/ opzetten van een regionaal programma voor de warmtetransitie inclusief het maken van een ELENA-subsidieaanvraag.	<p>Zie onder 3.1 Integraal werken en Gebiedsopgaven, REKS.</p> <p>In 2022 is een nieuwe organisatiestructuur van het programma REKS opgezet. De ingestelde werkgroepen hebben aan het volgende gewerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De werkgroep Elektriciteit is gestart met het in beeld brengen van de stand van zaken m.b.t. de duurzame opwek, waarbij ook wordt gekeken naar de extra vraag vanuit andere sectoren dan de gebouwde omgeving.

- opzetten van een programmerings-aanpak voor duurzame opwek projecten.
  - uitwerken van het thema energiebesparing waaronder het opzetten van een regionaal klimaatloket.
  - uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie maken.
  - plan van aanpak maken voor de uitwerking Wind Boven Bos
  - verankeren van de REKS in het omgevingsbeleid.
  - verbreden naar de thema's mobiliteit en arbeidsmarkt.
  - opstarten van innovaties en pilots op het gebied van waterstof.
- 2. Uitvoeren van projecten:**
- opstarten en uitwerken van de energiehubs.
- 3. Het oprichten van een regionale uitvoeringsorganisatie en omgevingsfonds:**
- Opstellen van een bedrijfsplan voor de
- De werkgroep Warmte heeft zich in 2022 geconcentreerd op aanbesteding van de RSW (regionale structuur warmte) 2.0.
  - De werkgroep Energiebesparing heeft vooral kennis uitgewisseld over het urgent geworden vraagstuk energiebesparing/energie-armoede. De provinciale kwartiermaker werkt, samen met deze werkgroep aan een structurele regionale aanpak.
  - De werkgroep Klimaat heeft in 2022 de Regionale Klimaatagenda met het bijbehorende projectenboek opgeleverd. Deze agenda vormt de basis voor het Regionaal Klimaatfonds. Vooruitlopend op de oprichting van dit fonds is subsidie aangevraagd voor de bestuurlijk geprioriteerde projecten.
  - De werkgroep Innovatie heeft in beeld gebracht wat zij kan betekenen binnen de REKS.
  - De werkgroep/ondersteuningsteam Communicatie heeft een nieuwe communicatiestrategie opgeleverd. Voor de zomer van 2022 heeft de REKS Safari plaatsgevonden. De nieuwsbrieven (zie de website van Regio Hart van Brabant) zijn weer periodiek uitgegeven.
  - De werkgroep/ondersteuningsteam Participatie heeft gewerkt aan een

regionale uitvoeringsorganisatie en omgevingsfonds en vormgeven van de governance en financiering van het omgevingsfonds. De verkenning hiervoor is gestart en binnen de deelnemende gemeenten moet te zijner tijd nog besluitvorming plaatsvinden.

verdieping van de samenwerking met de lokale energiecorporaties (LEC's) in de energiehubs.

- Vanuit omgevingsbeleid is in beeld gebracht wat het voor het proces betekent dat onder de nieuwe Omgevingswet er een plicht kan zijn om een plan MER-procedure te doorlopen bij de vaststelling van de documenten van de REKS.

Doel: Onze regio maakt een transitie naar een circulaire economie waarin afval tot grondstof wordt. We streven naar een rigoureuze teruggang in de omvang van de afvalberg en een zo duurzaam mogelijke verwerking van het overblijvende afval. Dat gebeurt tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

Projecten en activiteiten	Realisatie
We zijn vanuit onze publieke samenwerking ook gestart met activiteiten gericht op het bevorderen en faciliteren van de transitie naar een circulaire economie. Midpoint ondersteunt door grote en kleine bedrijven te helpen met subsidies.	We verwijzen voor dit onderdeel naar het jaarverslag van Midpoint Brabant: midpointbrabant.nl/jaarverslag-22 .
In 2022 geven we een vervolg aan het ontwikkelen van regionale, circulaire ambachtscentra . Hiermee kunnen gemeenten streven naar een ruimtelijk beleid waarin verschillende initiatieven slim ten opzichte van elkaar zijn gesitueerd om de circulaire economie te bevorderen.	We hebben een tweetal pilots uitgevoerd, te weten: de scheiding van A-B hout en de demontage van zitmeubelen. Beide afkomstig van milieustraten. De pilot met betrekking tot de scheiding van A-B hout zal vooralsnog geen vervolg krijgen, omdat de kosten hoger liggen dan de opbrengsten en er te weinig milieuwinst te boeken is. De pilot met betrekking tot de demontage van zitmeubelen zal naar alle waarschijnlijkheid wel een vervolg krijgen in 2023. Een bedrijf in de regio Midden-Brabant wil, naar aanleiding van de uitkomsten van onze pilot, deze demontage op grotere

schaal voortzetten, met zit- en ligmeubels, afkomstig van milieustraten in de regio Hart van Brabant. Daarnaast zijn er nog twee pilots in voorbereiding genomen: een pilot demontage van elektrische en elektronische apparaten en een pilot voor de alternatieve inzameling van matrassen.

Doel: Regio Hart van Brabant en de waterschappen Brabantse Delta en De Dommel werken ook in 2021 en 2022 samen aan Een Gezond Leisureklimaat, waar mogelijk met aanvullende cofinanciering van de provincie. Binnen Een Gezond Leisureklimaat zetten we in op klimaatbestendigheid in relatie tot leisure, natuur-landschap en stad-land-relatie.

Projecten en activiteiten	Realisatie
Dat gebeurt via een programma gericht op een bewuste leisuresector, een actieve leisuresector, leren door te doen (pilots) en profilering , onder meer met een Green Team en met kennis- en inspiratiesessies over duurzaam ondernemen in de horeca/recreatie.	In 2022 is het programma Een Gezond Leisureklimaat afgerond. Het inzetten op klimaatbestendigheid in de leisuresector heeft ervaringen en inzichten opgeleverd, welke in andere sectoren mogelijk ook toepasbaar zijn.

Wel gepland, niet gedaan

Vanwege het ontbreken van ambtelijke capaciteit hebben we in 2022 het onderzoek naar betere afzetmogelijkheden voor onze biomassastromen niet opgepakt.

3.3 Programmalijs Aantrekkelijk

Doel: landelijk gebied verandert. Landbouw, klimaat, energie en natuur zijn in beweging. Dit zorgt voor sociale, ruimtelijke, economische en ecologische opgaven. Vaak komen meerdere opgaven samen binnen gebieden of trends, zoals bij de herbestemming van vrijkomende agrarische bebouwingen en bij de realisatie van het natuurnetwerk. En is er aandacht nodig voor een duurzame invulling van traditionele sectoren, zoals de agrarische sector, en voor bijpassende en sluitende economische modellen.

Projecten en activiteiten	Realisatie
In 2022 leggen we de focus op de uitvoering van het Natuurbod , waarvan het onderzoek Faunapassages onderdeel is. Regionaal bespreken we lokale of intergemeentelijke uitvoeringsplannen en helpen we degenen die een bijdrage wil leveren aan het uitvoeren van het natuurnetwerk met het oplossen van de	In 2022 is de koppeling van het Natuurbod met de REKS concreter gemaakt. Ook zijn in 2022 zijn diverse successen behaald. Enkele voorbeelden staan genoemd onder 3.1. Integraal werken en Gebiedsopgaven. Uitvoeringsprogramma Natuurbod. De meeste regionaal aangemerkte onderdelen van het Natuurbod lopen maar actief monitoren blijft nodig. Zorgen zijn er over een provinciale bezuinigingstaakstelling voor provinciale uitgaven voor natuur. We ondersteunen de

belemmeringen die de uitvoering van het natuurnetwerk in de weg staan.

B5-steden die hierover per brief aan GS hun zorgen hebben geuit.

Doel: actualisering van het regionaal perspectief op bouwen en wonen

Projecten en activiteiten	Realisatie
We stellen het regionaal Perspectief op Bouwen en Wonen vast in samenwerking met de provincie Noord-Brabant, met daarin vastlegging van regionale woningbouwafspraken en bijbehorende uitvoeringsagenda. Huisvesting van arbeidsmigranten vormt een onderdeel van deze agenda.	Eind 2022 is geen actueel regionaal perspectief 2023 opgesteld, omdat een regionale woondeal op het niveau van de SRBT in voorbereiding was. Deze woondeal heeft invloed op de gewenste regionale afstemming. In dat licht is in 2022 besloten dat de resultaten, conclusies en aanbevelingen van het in 2022 uitgevoerde regionaal woningmarktonderzoek betrokken worden bij het maken van afspraken in de woondeal en verdere afstemming over de woningbouwopgave in 2023.

We blijven de samenwerking opzoeken met woningbouwcorporaties, zorginstellingen en andere maatschappelijke organisaties om de effectiviteit van het lokale woonbeleid te vergroten en de aantrekkelijkheid van de regio als geheel te vergroten.

De samenwerking is het afgelopen jaar verder geïntensiveerd als gevolg van de regionale woonzorgvisie, het traject Weer Thuis, de taskforce Versnellen Betaalbare Huisvesting en het programma Van Asiel tot en met Integratie. De corporaties zijn inmiddels vaste deelnemers in het combi poho sociaal-wonen tijdens de Hart van Brabant dagen.

De corporaties zijn nauw betrokken bij het opstellen en uiteindelijk het realiseren van de woondeal SRBT. Zij zijn, samen met de zorgpartijen en het zorgloket ook betrokken bij de realisatie van de regionale woonzorgvisie.

Niet gepland, wel gedaan in 2022

We hebben een regionaal **handelingsperspectief Woonwagen- en Standplaatsenbeleid** vastgesteld en er is een regionaal **inschrijf- en toewijzingspunt voor standplaatszoekenden** opgezet. Aan de hand van een woonwensenonderzoek is bepaald in hoeverre uitbreiding van het aantal standplaatsen in de gemeenten nodig is. Dit wordt vastgelegd in lokaal woonwagen- en standplaatsenbeleid.

We zijn gestart met de **regionale woonzorgvisie**.

3.4 Programmalijs Bereikbaar

Doel: in onze regio spelen personen- en goederenmobiliteit een belangrijke rol. Het blijven bevorderen van de externe en de interne bereikbaarheid staat hoog op onze regionale agenda, ter versterking van het vestigings- en woonklimaat.

Projecten en activiteiten	Realisatie
<ul style="list-style-type: none"> - Om de bereikbaarheid te kunnen blijven garanderen, is een andere inzet van het mobiliteitssysteem noodzakelijk. We zetten in op energie-minimalisatie, een transitie naar andere manieren van vervoeren en emissieloos vervoer. We verbeteren het openbaar vervoer en zetten in de landelijke gebieden alternatieven in als de bus daar niet meer rijdt. We stimuleren het gebruik van de fiets en verkeersveilige snelfiets-routes. Voor het goederenvervoer werken we aan	Ook in 2022 is uitvoering gegeven aan de Regionale Mobiliteitsagenda door het nemen van diverse toekomstbestendige maatregelen. Zie de specifiekere uitleg onder 3.1. Integraal werken en Gebiedsopgaven, Regionale Beleidsagenda Mobiliteit en de daarop gebaseerde Regionale Mobiliteitsagenda.

---

multimodale en duurzame oplossingen, zoals vervoer over water en spoor.

- We kiezen waar kan voor multimodale oplossingen. We upgraden het bestaande mobiliteitssysteem, zodat het robuust wordt voor de uitdagingen die voor ons liggen, met expliciete aandacht voor verkeersveiligheid.
-

Snelfietsroute F261
Credits: gemeente Tilburg

3.5 Besteding van middelen

Financieel beeld Leefomgeving & Milieu (in €)

	Begroting na wijziging		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Integraal werken en gebiedsopgaven	97.125		83.932		13.193 V
Programmalijn Klimaatneutraal & Klimaatbestendig	857.725		850.253		7.472 V
Programmalijn Aantrekkelijk	85.000		78.873		6.127 V
Programmalijn Bereikbaar*	-		-		-
Taakstelling	-60.000		-		60.000 N
Gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal		427.125		427.125	-
Cofinanciering		15.000		539.813	524.813 V
Onttrekking algemene reserve		537.725		537.725	-
Totaal Leefomgeving & Milieu	979.850	979.850	1.013.058	1.504.663	491.605 V

* De kosten die gemeoid zijn met de programmalijn Bereikbaar (poho Mobiliteit) zijn niet opgenomen in deze verantwoording, omdat ze gedekt worden uit de begroting RAVV. Financiering vindt plaats via de individuele gemeenten en de provincie.

De Melkfabriek, Esbeek
Fotograaf: Alseenrodelap.nl

3.5.1 Toelichting programmakosten en financiering

Een nadere uitsplitsing van en toelichting op de programmakosten en de financiering daarvan is in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' opgenomen.

De realisatie van de cofinanciering wijkt met € 524.813 af van de begroting. Deze afwijking wordt veroorzaakt door:

- € 18.443 Niet begrote bijdrage provincie en woningcorporaties aan woningmarktonderzoek
- € 30.000 Niet begrote bijdrage provincie en waterschappen aan ROA
- € 491.370 Niet begrote bijdrage rijk, provincie, waterschappen en derden aan REKS
- - € 15.000 Vervallen bijdrage GGA

3.5.2 Toelichting algemene reserve

Het algemeen bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 besloten om vanuit het resultaat € 440.186 toe te voegen aan de begroting 2022 voor REKS en € 97.539 voor Knooppunt De Baars.

In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld om vanuit het positief resultaat van Leefomgeving & Milieu in totaal € 467.276 over te hevelen naar 2023 voor REKS (€ 406.221), Gebiedsvisie Knooppunt De Baars (€ 25.055) en Programmamanager Fysiek (€ 36.000). In paragraaf 7.3.2 van de jaarrekening is een nadere toelichting op deze overhevelingen opgenomen.

4 Economie

In de strategische meerjarenagenda 2019-2023 hebben we gezamenlijk de ambitie neergelegd om een slimme samenleving en een slimme economie te realiseren, met zowel maatschappelijke meerwaarde als economisch rendement.

De ambities van het programma Economie zijn opgenomen in de strategische meerjarenagenda 2019-2023, zoals te downloaden op de website van Regio Hart van Brabant.

4.1 Deelprogramma Economie Regio Hart van Brabant

Doel: Regio Deal/ Regionale Economische Agenda (REA) | Midpoint Brabant en Hart van Brabant hebben samen met Regio West-Brabant en REWIN en in partnerschap met het Rijk en de provincie in de Regio Deal Midden- en West-Brabant Makes and Moves

Projecten en activiteiten	Realisatie
17 projecten t/m 2024 In het verlengde van de Regio Deal en de eerder opgestelde adaptieve Ruimtelijke Economische Agenda (REA) Smart Verbonden verkennen we op welke onderwerpen we als Midden- en West-	In de Regio Deal Midden- en West-Brabant Makes and Moves zijn indertijd zestien projecten met de uitvoering gestart. Voor één project is indertijd de opstart niet gelukt en ook in de periode tot 2022 is dit niet haalbaar gebleken; voor dit project is een opvolgend project ingezet dat inmiddels naar tevredenheid verloopt.

Brabant nog meer onze krachten tot gezamenlijke meerwaarde kunnen bundelen. Daarbij richten we ons in eerste instantie op de thema's Smart Services/creatieve kennisdiensten, circulaire economie, Smart Industry en Smart Logistics.

Een drietal projecten zijn inmiddels conform planning succesvol afgesloten. Eén van deze projecten (Symbiosis for Growth) was dermate succesvol dat de opvolging daarvan (S4G-extra) eveneens binnen de Regio Deal is opgenomen. Ook Green Protein Excellence Center en Biovoice zijn inmiddels afgesloten. Deze drie projecten hebben gezamenlijk geleid tot 49 innovatietrajecten in het bedrijfsleven van MWB. Daarnaast hebben zij hierbij ruim 220 medewerkers betrokken en getraind. Ook hebben deze drie projecten geleid tot meer dan 118 samenwerkings- en researchtrajecten. Ondanks dat één oorspronkelijk project pas later van start is gegaan en er in 2022 een opvolgend project is opgestart, lopen ook de overige projecten naar verwachting. De in 2022 ingediende propositie voor een nieuwe regiodeal, is in 2023 goedgekeurd

Doel: Routebureau de provincie Noord-Brabant en de Brabantse gemeenten werken al jaren met het Routebureau Brabant samen aan het behouden, promoten en (door)ontwikkelen van 16.000 kilometer aan bewegwijzerde fiets-, wandel-, vaar-, mountainbike- en paardrijdroutes.

Projecten en activiteiten	Realisatie
Jaarlijks wordt per regio een activiteitenprogramma uitgewerkt langs drie lijnen: basis op orde, profilering en productontwikkeling	<p>Beheer en onderhoud worden gedekt vanuit de individuele gemeentelijke begrotingen. De bijdrage aan de regiobrede activiteiten komt uit de regiobegroting. Regio Hart van Brabant heeft daarvoor tot en met 2024 een jaarlijkse bijdrage van € 19.500 toegezegd.</p> <p>Op basis van de meerjarenstrategie Brabant Toonaangevend Verbonden is gewerkt aan het toegankelijk maken en promoten van het route-aanbod, het ontwikkelen van toepassingen die het gebruik van routestructuren bevordert, en het monitoren van gebruik en waardering.</p>

Doel: Financieringsadvies

Projecten en activiteiten	Realisatie
Net als in voorgaande jaren maken we vanuit Regio Hart van Brabant middelen vrij voor de inzet van twee adviseurs voor enerzijds projectfinanciering en	Met het financieringsadvies helpen we bij het in beeld brengen van kansrijke subsidiestromen en bieden via de financieringscommissie gerichte toegang tot financiering via banken of crowdfunding.

anderzijds bedrijfsfinanciering. Daarbij draagt Hart van Brabant ¹/₃ en Midpoint Brabant ²/₃ van de kosten voor advisering projectfinanciering en delen we de kosten 50/50 voor begeleiding bedrijfsfinanciering.

Met financieringsadvies bieden we aan de Hart van Brabant en Midpoint Brabant-programma's advies ten aanzien van financieringskansen vanuit Europa, Rijk en regio. Dit advies is ook beschikbaar voor ondernemers, kennisinstellingen en gemeenten uit de regio met financieringsvragen. Tevens organiseert financieringsadvies in samenwerking met adviseurs bedrijfsfinanciering financieringstafels waar ondernemers uit de regio hun idee kunnen pitchen voor o.a. Midpoint Brabant, RVO, ondernemersadvies van de Gemeente Tilburg, BOM, Rabobank, ABN-AMRO en ING.

De inzet van financieringsadvies resulteerde in 2022 in totaal €9.933.455 aan verkregen financiering voor 22 projecten. Deze lopen uiteen van Smart MKB – DataLAB, tot de ontwikkeling van de European Digital Innovation Hubs tot aan Masterclass Circulair Opdrachtgeverschap. De inzet van financieringsadvies in 2022 vormt in opvolging op de aflopende Regio Deal Makes & Moves in samenwerking met West-Brabant de opmaat naar de ontwikkeling van een nieuwe Regio Deal tussen Rijk en regio.

4.2 Verbinding Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant

Voor de realisatie van het economische ontwikkelprogramma werken we als regio samen met de multihelix-samenwerking met ondernemers, kennisinstellingen en omgevingspartners in Midpoint Brabant. Daar werken we samen aan het initiëren en versterken van ecosystemen van innovatie en ondernemerschap en werken we projecten op binnen onze toepassingsgebieden Smart Industry, Smart Logistics, Smart Leisure en Smart Services. Het verslag over deze activiteiten wordt opgenomen in het zelfstandige jaarverslag 2022 van Midpoint Brabant (midpointbrabant.nl/jaarverslag-22).

Hart van Brabantdag 19 december 2022, stadhuis Tilburg
Fotograaf: Pulles & Pulles

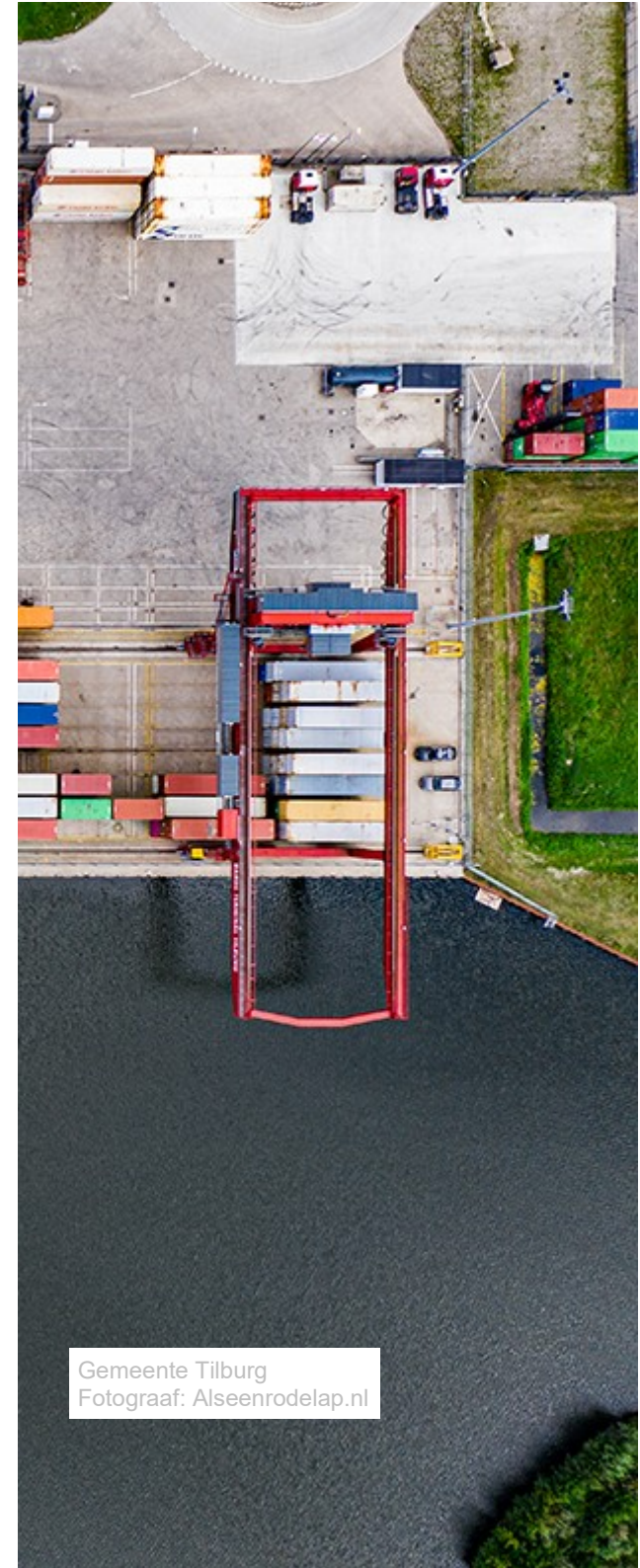
4.3 Besteding van middelen

Financieel beeld Economie (in €)

	Begroting na wijziging		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Regiodeal/ REA	10.000		-		10.000 V
Routebureau Brabant	19.500		19.500		-
Projectfinanciering – adviseur	38.010		39.450		1.440 N
Bedrijfsfinanciering – adviseur	23.250		18.000		5.250 V
Werkbudget Economie	25.971		2.300		23.671 V
Gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal		116.731		116.731	-
Totaal Economie	116.731	116.731	79.250	116.731	37.481 V

4.3.1 Toelichting programmakosten en financiering

Het positief resultaat op het deelprogramma Economie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het beschikbare werkbudget in 2022 slechts beperkt nodig is gebleken en er geen kosten zijn gemaakt voor een regioideal.

5 Bedrijfsvoering

De regionale samenwerking wordt mede mogelijk gemaakt door de programmabureaus van Regio Hart van Brabant en Midpoint Brabant.

De inzet van het regiobureau is gericht op het faciliteren van het netwerk van regio Hart van Brabant, waarin de deelnemende gemeenten samen werken. De reguliere werkzaamheden bestaan uit het mogelijk maken en ondersteunen van de bestuurlijke overlegtafels, coördinatie van de kernagenda en de bijbehorende programmalijnen, agendabeheer van de diverse overleggen, planning-en-controlcyclus en secretariaatswerkzaamheden.

Het regiobureau is in 2022, net als voorgaande jaren, compact gebleven. Dat maakt het regiobureau wendbaar, maar op sommige momenten ook wat kwetsbaar. In 2022 konden alle medewerkers die als gevolg van ziekte in een revalidatietraject zaten, weer volledig aan het werk.

In 2022 is het proces van het opstellen van de kernagenda voor de nieuwe bestuursperiode afgerond. Dat proces vond plaats zonder externe inhuur en heeft daardoor een behoorlijke tijdsinvestering van het regiobureau gevergd. Als gevolg zijn niet alle beoogde werkzaamheden op het gebied van de website, het archiefbeheer, informatievoorziening en de AVG gerealiseerd. Hiervoor blijft het regiobureau in 2023 aandacht hebben.

In 2022 heeft het regiobureau, samen met de regionale adviescommissie, geïnvesteerd in het vergroten van de betrokkenheid van de raden bij de regionale samenwerking. Verder heeft het regiobureau nauw samengewerkt met de ambtelijk opdrachtgevers en de bestuurlijke trekkers van regionale projecten. Het organiseren van de inzet van ambtelijke capaciteit verloopt via de kring van gemeentesecretarissen.

5.1 Besteding van middelen

Financieel beeld bedrijfsvoering (in €)

	Begroting na wijziging		Realisatie		Afwijking
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Programmakosten					
Marketing en communicatie	20.000		29.592		9.592 N
Projectvolgsysteem	14.500		9.000		5.500 V
Subtotaal programmakosten	34.500		38.592		4.092 N
Apparaatskosten					
Personeelskosten programmadirecteur	141.000		154.025		13.025 N
Personeelskosten programmacoördinatie	292.000		331.043		39.043 N
Personeelskosten communicatie, secretariaat, planning & control	267.000		289.243		22.243 N
Functionaris gegevensbescherming/ AVG	60.000		-		60.000 V
Accountants- en administratiekosten	35.000		15.220		19.780 V
Specialistische dienstverlening	20.000		17.078		2.922 V
Overige apparaatskosten	49.859		91.983		42.124 N
Subtotaal apparaatskosten	864.859		898.592		33.733 N
Dekking					
Gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal		899.359		941.156	41.797 V
Subtotaal dekking		899.359		941.156	41.797 V
Totaal bedrijfsvoering	899.359	899.359	937.184	941.156	3.972 V

5.1.1 Toelichting programma- en apparaatskosten

In 2022 zijn de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau aangesloten bij Regio Hart van Brabant. Zij participeren in Mens & Samenleving en Bedrijfsvoering en betalen daarvoor een bijdrage op basis van inwoneraantal. Met deze bijdrage was bij het opstellen van de begroting 2022 nog geen rekening gehouden.

Daarnaast is over 2022 op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2022 een nacalculatie opgesteld. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren deze inwoneraantallen nog niet bekend.

In 2022 heeft het regiobureau te maken gehad met langdurig zieken en noodzakelijke vervanging op programmacoördinatie, communicatie en het secretariaat. In de begroting was hierin niet voorzien, waardoor de budgetten voor deze posten zijn overschreden.

Als gevolg van nagekomen (credit)facturen over 2021 is in 2022 een overschrijding, respectievelijk een onderschrijding ontstaan op de posten programmadirecteur en accountants- en administratiekosten.

De post overige apparaatskosten laat conform voorgaand jaar een overschrijding zien, omdat hiervoor in basis te weinig was begroot. De gemaakte kosten zijn noodzakelijk en hebben voornamelijk betrekking op huisvesting, automatisering en werkplekken.

Een nadere uitsplitsing van de programmakosten is in de jaarrekening bij paragraaf 7.1.3 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten' opgenomen.

Gebouw 88, regiobureau Hart van Brabant, Spoorzone Tilburg
Fotograaf: Alseenrodela.nl

6 Paragrafen

Met de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in 2004 is met betrekking tot verslaggeving een aantal verplichte paragrafen (beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten) voorgeschreven, te weten; Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Verbonden partijen en Grondbeleid. Niet alle paragrafen zijn van toepassing voor Regio Hart van Brabant. De van toepassing zijnde paragrafen zijn hieronder toegelicht Van lokale heffingen, kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondexploitatie is bij Regio Hart van Brabant geen sprake.

Regio Hart van Brabant heeft zich ontwikkeld tot een regio waarin initiatieven worden genomen die leiden tot het oppakken van gemeenschappelijke projecten (de uitvoeringsprogramma's). Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop een en ander moet worden georganiseerd. Het takenpakket van Regio Hart van Brabant heeft zich verbreed van overleg naar overleg en sturing van gemeenschappelijke projecten. Sinds 2015 verloopt ook de bestuurlijke sturing op de uitvoering van bovenlokale jeugdhulptaken via Regio Hart van Brabant. Daartoe is een deelbegroting opgesteld (programmaliijn Jeugdhulp). Deze maakt met ingang van 2015 onderdeel uit van de begroting en rekening van Regio Hart van Brabant.

6.1 Verplichte paragrafen

6.1.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële tegenvallers op te vangen om de taken voort te kunnen zetten noemen we het weerstandsvermogen. De risico's, die niet verzekerd zijn of worden afgedekt door reserves, voorzieningen of overige middelen, zijn van belang voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Tegenover deze financiële risico's staat de weerstandscapaciteit. Deze capaciteit betreft (financiële) middelen waarover de gemeenschappelijke regeling kan beschikken om risico's te kunnen opvangen zonder dat de inzet van deze (financiële) middelen noodgedwongen leidt tot beleidswijzigingen. Het begrip weerstandsvermogen gaat derhalve over de verhouding tussen deze risico's en de weerstandscapaciteit, zodat de gezondheid van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald, nu en op termijn.

De financiële positie van Regio Hart van Brabant kan worden beoordeeld vanuit een tweetal gezichtspunten, namelijk vanuit de jaarlijkse exploitatie en via beoordeling van de vermogenspositie. Het saldo van de jaarlijkse exploitatie-uitgaven en -inkomsten van Regio Hart van Brabant wordt gedekt via een bijdrage per inwoner van de deelnemende gemeenten. De vermogenspositie van Regio Hart van Brabant bestaat uit een bescheiden algemene (vrije) reserve. De algemene reserve is gemaximeerd op 10% van de totale begrote lasten begrotingsjaar t+1 exclusief lasten jeugdhulp. De algemene reserve per 31 december 2022 bedraagt € 103.265 (na voorstel tot resultaatbestemming 2022).

De lasten inzake jeugdhulp worden gedekt uit bijdragen jeugdhulp die door de deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling worden voldaan. Verrekening van de voordelige of nadelige saldi vindt plaats middels een extra of lagere bijdrage in het volgende jaar.

Bij Regio Hart van Brabant zijn geen vaste activa, voorzieningen of lang vreemd vermogen aanwezig en worden deze ook voor de nabije toekomst niet verwacht. Regio Hart van Brabant heeft een rekening-courantverhouding met een bankinstelling waarmee alle financiële mutaties worden afgewikkeld.

Met ingang van de jaarrekening 2015 dient over een vijftal kengetallen verantwoording afgelegd te worden. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeenschappelijke regeling. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing onderstaande kengetallen bevat.

Kengetallen verslagjaar 2022

	2019	2020	2021	2022
Netto schuldquote	-11	-7	-7	-1
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11	-7	-7	-1
Solvabiliteitsratio	1	30	31	7
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote (en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) vertoonde voorheen een wisselend beeld maar is in de afgelopen jaren, met name door invoering van het berichtenverkeer voor zorgdeclaraties, gestabiliseerd. Door de oplopende kosten voor jeugdhulp is de omvang van de begroting sterk gestegen. Dit heeft geleid tot een verbetering van de netto schuldquote. De hoge positieve resultaten op jeugdhulp in de afgelopen jaren en het verrekenen daarvan in het daaropvolgend jaar had een positief effect op de solvabiliteit van de gemeenschappelijke regeling. Met de verbeterde prognosesystematiek zijn de resultaten op jeugdhulp ten opzichte van de begroting ingeperkt. Dit heeft effect op de omvang van het eigen vermogen en de solvabiliteit.

Bij de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant is in feite sprake van een gesloten systeem waarbij in de basis geen structurele

resultaten worden behaald. De resultaten op jeugdhulp worden jaarlijks verrekend met de deelnemende gemeenten. Door verbeterde prognoses en daarop realistisch te begroten, nemen de resultaten in omvang af. De resultaten op de overige domeinen hebben een incidenteel karakter.

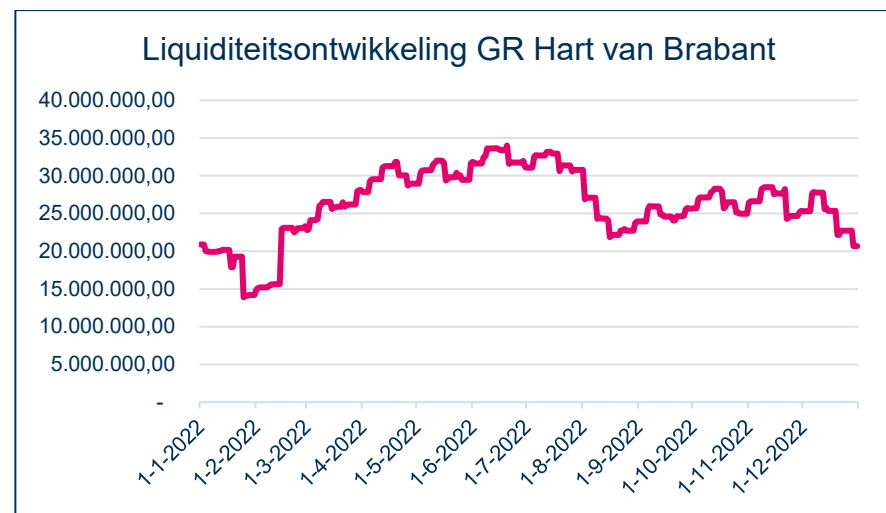
6.1.2 Financiering

De treasury-activiteiten van Regio Hart van Brabant zijn zeer beperkt. De inkomende geldstromen hebben voornamelijk betrekking op de bijdragen van de deelnemende gemeenten aan de GR waarvoor de jeugdhulp wordt uitgevoerd. De uitgaande geldstromen hebben voor het overgrote deel betrekking op de betalingen in het kader van jeugdhulp. Ten behoeve van de geldstromen wordt een bankrekening bij de BNG aangehouden.

De inkomende geldstromen zijn in de basis voldoende om de betalingen te verrichten. Om eventuele tijdelijke liquiditeitstekorten op te vangen is een kredietfaciliteit bij een bankinstelling voorhanden. Er is geen sprake van kortlopende of langlopende leningen.

Liquiditeitsontwikkeling

In 2022 zijn de uitgaven nagenoeg gelijk geweest aan de ontvangsten. Aan het begin van het jaar was er een liquiditeitsoverschot van € 20,9 mln, aan het einde van het jaar € 20,7 mln. Tussentijdse liquiditeitsoverschotten zijn in de schatkist gestort.

Vlottende schuld

Volgens de wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Dit betekent dat de kasgeldlimiet voor de GR Regio Hart van Brabant wordt berekend op € 10,7 miljoen.

Het gemiddelde van de vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Aangezien er geen sprake is van een vlottende schuld (er zijn geen kortlopende leningen opgenomen en er is geen rekening courantschuld) is de kasgeldlimiet in 2022 niet overschreden.

Vlottende schuld 2022				
	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
<i>in €</i>				
Kasgeldlimiet	10.660.786	10.660.786	10.660.786	10.660.786
Vlottende schuld	- 21.863.589	- 30.583.307	- 26.786.964	- 23.664.359
Ruimte onder kasgeldlimiet	32.524.375	41.244.093	37.447.750	34.325.145

Renterisiconorm

In de wet Fido is bepaald dat de zogenaamde renterisiconorm niet mag worden overschreden. De renterisiconorm heeft als doel het renterisico te beperken door een spreiding aan te brengen in de aflossingen en renteherzieningen op opgenomen langlopende leningen. Omdat de GR Regio Hart van Brabant geen langlopende leningen heeft opgenomen, is er geen sprake van een risico met betrekking tot de herfinanciering of renteherziening van leningen.

De renterisiconorm bedroeg over 2022 € 26,0 mln (20% van het begrotingstotaal). Er zou dus voor een bedrag van maximaal € 26,0 mln aan aflossingen en/of renteherzieningen in een jaar mogen plaatsvinden.

Renterisiconorm 2022	
	<i>in €</i>
Begrotingstotaal	130.009.585
Percentage	20%
Renterisiconorm	26.001.917
Renteherzieningen	0
Aflossingen	0
Renterisico	0
Renterisiconorm	26.001.917
Ruimte onder de norm	26.001.917

6.1.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de organisatie van GR Regio Hart van Brabant, hetgeen niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de bestuurlijke organisatie omvat. De burger verwacht dat van een gemeente dat gemeentelijke middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden, dat de gemeente een betrouwbare partner en transparant is. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering.

Regio Hart van Brabant is een overleg- en uitvoeringsplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten – uitgaande van het beginsel van

autonomie van het lokale bestuur – de regionale samenwerkingsmogelijkheden op diverse vakgebieden bespreken en daar vorm aan geven omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt. Er is sprake van een lichte overlegstructuur als kader om de feitelijke samenwerking in portefeuillehoudersoverleggen vorm te geven.

De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van het platform van Regio Hart van Brabant. De verantwoordelijkheid voor de organisatie berust primair bij het algemeen bestuur. De burgemeesters van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur.

Ten behoeve van de ondersteuning van het algemeen bestuur en het dagelijks management van het programma is een regiobureau van beperkte omvang ingericht. Het regiobureau coördineert het proces zoals hierboven omschreven. Daarnaast geeft het sturing aan realisatie van regionale ambities. Deze ambities zijn verwoord in de Strategische Meerjarenagenda 2019-2023 en worden jaarlijks verder uitgewerkt naar programma's en projecten. Verder is er sprake van de uitvoering van enkele doorlopende projecten en vervolgactiviteiten.

Het regiobureau bestaat uit een regiodirecteur, een strategisch adviseur, een programmacoördinator en twee programmamanagers, die allen in dienst zijn bij een van de deelnemende gemeenten, en management-assistenten en een communicatieadviseur die in dienst zijn bij Midpoint Brabant. De planning-en-controlfunctie wordt voor 8 uur per week middels inhuur ingevuld.

De gemeenten waar de regiodirecteur, de strategische adviseur en de programmacoördinator en -managers in dienst zijn en Midpoint Brabant

waar de managementassistenten en communicatieadviseur in dienst zijn dragen zorg voor alle reguliere werkgeverslasten. Voor de inrichting van een adequate werkplek met alle bijbehorende randvoorwaarden op locatie van Midpoint Brabant bij Station88 is een overeenkomst met Midpoint afgesloten.

De administratieve werkzaamheden ten behoeve van het opstellen van de ontwerpbegroting en jaarrekening, evenals het beheer van vermogenswaarden, alsook bewaring van archiefbescheiden conform gemeentewet zijn door het algemeen bestuur, op basis van een dienstverleningsovereenkomst, opgedragen aan gemeente Tilburg. Deze is in lijn met de gemeenschappelijke regeling en de gastheerovereenkomst inzake jeugdhulp.

Rechtmatigheid

De werkzaamheden van de interne auditfunctie voor Regio Hart van Brabant worden grotendeels uitgevoerd door de gastheergemeente Tilburg. De interne auditfunctie stelt jaarlijks een auditprogramma op. In de uitvoering van het auditprogramma wordt gecontroleerd op de getrouwheid en rechtmatigheid van het door het algemeen bestuur gevoerde financiële beheer.

Het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol en toetsingskader zijn bepalend voor de controle door de interne auditfunctie. In het toetsingskader wordt onder meer specifiek ingegaan op de toepassing van de rechtmatigheidscriteria begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

De interne audits zijn gericht op de belangrijkste financiële processen van Regio Hart van Brabant.

Voorwaardencriterium

Bij de uitvoering van de audits wordt getoetst op de naleving van de in de wet- en regelgeving vastgestelde voorwaarden. Voor de audits is in 2022 de risicobenadering gehanteerd om de reikwijdte en de scope van de audit te bepalen. Dit houdt in dat de rechtmatigheids- en getrouwheidsrisico's in kaart zijn gebracht en de beheersingsmaatregelen die deze risico's afdekken zijn getoetst.

Bij de uitgevoerde audits, op de belangrijkste financiële processen, zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Regio Hart van Brabant heeft een beleid ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik dat bestaat uit een mix van maatregelen op het gebied van voorlichting, controle en sanctionering. Binnen de kaders van diverse audits is aandacht besteed aan dit criterium.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. De door het algemeen bestuur gestelde kaders zijn bepalend voor de invulling van het budgetbeheer door het dagelijks bestuur. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten

binnen de begroting blijven en dat de belangrijkste wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur.

In paragraaf 7.1 van de jaarrekening is een overzicht van de baten en lasten 2022 opgenomen. Hieronder wordt in het kader van begrotingsrechtmatigheid ingegaan op overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting.

In 2022 zijn de gerealiseerde lasten op de deelprogramma's Mens & Samenleving (onderdeel Jeugd) en Economie lager dan de begrote lasten. De deelprogramma's Mens & Samenleving (excl. Jeugd), Leefomgeving & Milieu en Bedrijfsvoering laten een overschrijding zien.

Binnen Mens & Samenleving (excl. Jeugd) zijn in 2022 de projecten Regionale Inkoopstrategie, Maatpact en Van Asiel tot en met Integratie uitgevoerd.

- Voor de Regionale Inkoopstrategie is voor € 793.531 aan kosten gemaakt waarvoor geen bedrag in de begroting was opgenomen, maar waarvoor aan het begin van het jaar een kostenraming is opgemaakt die volledig gedekt wordt uit een specifieke bijdrage van de deelnemende gemeenten.
- Voor de afronding van het project Maatpact was in de begroting een PM-post opgenomen. In 2022 bedroegen de kosten hiervoor € 89.165.

De projecten Regionale Inkoopstrategie en Maatpact worden op basis van werkelijke kosten afgerekend met de deelnemende gemeenten.

- In 2022 is voor € 87.890 aan kosten gemaakt voor het project Van Asiel tot en met Integratie. Ter dekking is een afzonderlijke specifieke bijdrage van de deelnemende gemeenten en een subsidie ontvangen.

De overschrijding van de lasten op het deelprogramma Leefomgeving & Milieu ten opzichte van de begroting bedraagt op totaalniveau € 33.208. Deze overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere uitgaven voor het project REKS, waarvoor gedurende het jaar aanvullende Rijksmiddelen zijn ontvangen. Deze waren op voorhand niet bekend en derhalve niet voorzien in de begroting.

Binnen het deelprogramma Bedrijfsvoering bedraagt de overschrijding op de lasten € 37.825. Deze wordt met name veroorzaakt door onvoorziene kosten voor noodzakelijke vervanging tijdens langdurig ziekte op verschillende functies binnen het regiobureau. Daarnaast was voor onvermijdelijke kosten voor huisvesting, automatisering en werkplekken te weinig begroot.

Met betrekking tot de deelbegroting jeugd is sprake van een overschrijding op zowel de baten als de lasten. De afwijking op de lasten tussen de begroting en de uiteindelijke jaarrekening heeft meerdere oorzaken. Door de toetreding van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau zijn de zorgkosten ca. € 3 mln hoger. Daarnaast is sprake van hogere kosten voor regionale jeugdzorg als gevolg van een hoger aantal jeugdigen dat beroep doet op jeugdhulp en de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel. Tegenover deze hogere regionale zorgkosten staan lagere kosten voor innovatie en lagere landelijke zorgkosten als gevolg van het nieuwe woonplaatsbeginsel.

Er is binnen de gestelde financiële kaders van het algemeen bestuur gehandeld en derhalve geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

6.2 Algemene dekkingsmiddelen, post onvoorzien en structureel/ incidenteel

6.2.1 Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen voor de GR Regio Hart van Brabant bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten die worden bepaald op basis van het aantal inwoners per gemeente en een vooraf vastgesteld tarief. Ze zijn bedoeld voor de uitvoering van de programma's op basis van door het algemeen bestuur vastgesteld beleid.

6.2.2 Overige algemene dekkingsmiddelen

Naast de algemene dekkingsmiddelen ontvangt de GR Regio Hart van Brabant bijdragen in diverse projecten vanuit o.a. de provincie en waterschappen en kan er voor dekking van activiteiten sprake zijn van mutaties in reserves.

Onvoorzien

In de primaire begroting 2022 is geen post onvoorzien opgenomen.

6.2.3 Structureel/ incidenteel

Het voordelig jaarrekeningresultaat 2022 bedraagt € 953.557. Dit bestaat uit zowel een voordelig resultaat op de uitvoeringsprogramma's (€ 622.045) als op jeugdhulp (€ 331.512). De resultaten op jeugdhulp zijn in de basis structureel te noemen. Jaarlijks wordt hiervoor een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen in de jaarrekening. Het resultaat op de uitvoeringsprogramma's heeft grotendeels een incidenteel karakter. Zowel de realisatie op de kosten als op de baten is hoger dan begroot. Voor de gemeenschappelijke regeling is geen sprake van een structureel overschot of tekort.

Ten aanzien van jeugdhulp is sprake van hogere lasten doordat in 2022 de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau zijn toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Hierin was in de begroting niet voorzien. Daarnaast is sprake van lagere lasten voor de landelijke zorg als gevolg van het in 2022 ingevoerde Woonplaatsbeginsel Jeugdwet. Ten slotte is er bij de regionale zorg sprake van een stijging van de zorgkosten. Ook hier speelde het Woonplaatsbeginsel Jeugdwet een rol en daarnaast was sprake van een lichte stijging van het aantal jeugdigen in zorg.

Bij de tussentijdse prognoses over zorgjaar 2022 zijn deze ontwikkelingen gesignaleerd en naar de deelnemende gemeenten en raden gecommuniceerd. De geprognosticeerde mate van afwijking was echter niet dermate groot dat de begroting 2022 herijkt diende te worden. Ook voor de toekomst blijft er veel aandacht voor het reëel inschatten van de zorgkosten, voorafgaand aan het jaar en gedurende het jaar waardoor afwijkingen zoveel mogelijk worden beperkt en het resultaat in lijn ligt met de begroting.

Met betrekking tot de uitvoeringsprogramma's was in de begroting het project Maatpact (€ 89.000) als PM-post opgenomen en het project Regionale Inkoopstrategie (opbrengsten € 743.000) niet. De daadwerkelijke realisatie van de baten en de lasten is derhalve hoger en in de jaarrekening verwerkt. De projecten Maatpact, Wet verplichte ggz en Regionale Inkoopstrategie worden voor de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant budgetneutraal uitgevoerd; tegenover de kosten staan in gelijke mate bijdragen vanuit de regiogemeenten. De kosten voor de Regionale inkoopstrategie zijn deels gedekt uit onderschrijvingen op activiteiten binnen Mens & Samenleving. Voor dit project is een gedeeltelijke resultaatbestemming opgenomen. Het resterend saldo is in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten.

Daarnaast zijn met name voor de Regionale Energie- en Klimaatstrategie opbrengsten gerealiseerd die niet in de begroting waren voorzien. Dit betreft een meerjarig project en geormerkte gelden waarvoor de kosten deels in de komende periode worden gemaakt.

Voor een toelichting van de afwijkingen per programma verwijzen wij u naar de 'Toelichting op de staat van baten en lasten' in de jaarrekening.

Jaarrekening

7 Financiële rapportage

7.1 Balans en overzicht van baten en lasten

De tabel op de hiernavolgende pagina toont de balans van Regio Hart van Brabant per 31 december 2022 (voor bestemming resultaat).

Daarna volgen voor 2022 een overzicht van baten en lasten, de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de toelichting op de balans per 31 december en toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Balans per 31 december 2022 (voor resultaat bestemming) (in €)

Activa	2022	2021	Passiva	2022	2021
Vlottende activa			Vaste passiva		
Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			Eigen vermogen		
Vorderingen op openbare lichamen	2.246.341	3.135.529	Algemene reserve	103.265	103.265
Uitzettingen in 's Rijkschatkist	20.578.650	20.833.438	Bestemmingsreserve transformatiemiddelen	709.107	1.059.762
Overige vorderingen	3.218.301	1.899.922	Nog te bestemmen resultaat boekjaar	953.557	6.943.065
Liquide middelen					
Banksaldi	99.814	57.805	Vlottende passiva		
Overlopende activa			Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	-	253.143	Overige schulden	24.146.419	17.547.575
			Overlopende passiva		
			Verplichtingen	230.758	526.170
Totaal	26.143.106	26.179.837	Totaal	26.143.106	26.179.837
			Gewaarborgde geldleningen	-	-
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	-	-	Garantstellingen	-	-

Overzicht van baten en lasten 2022 (voor resultaat bestemming) (in €)

	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Deelprogramma's									
Mens & Samenleving	980.370	980.370	-	980.370	1.035.020	54.650 N	1.945.280	1.910.943	34.337 V
Jeugdhulp	127.571.000	127.571.000		121.266.487	127.571.000	6.304.513 N	123.780.985	130.104.642	6.323.657 N
Leefomgeving & Milieu	442.125	442.125	-	442.125	979.850	537.725 N	966.938	1.013.058	46.120 N
Economie	116.731	116.731	-	116.731	116.731	-	116.731	79.250	37.481 V
Bedrijfsvoering	899.359	899.359	-	899.359	899.359	-	941.156	937.184	3.972 V
Subtotaal deelprogramma's	130.009.585	130.009.585	-	123.705.072	130.601.960	6.896.888 N	127.751.090	134.045.077	6.293.987 N
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividend	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	130.009.585	130.009.585	-	123.705.072	130.601.960	6.896.888 N	127.751.090	134.045.077	6.293.987 N
Toevoeging / onttrekking aan reserves									
Mens & Samenleving	-	-	-	54.650	-	54.650 V	54.650	-	54.650 V
Jeugdhulp				6.304.513		6.304.513 V	6.655.169	-	6.655.169
Leefomgeving & Milieu	-	-	-	537.725	-	537.725 V	537.725	-	537.725 V
Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal mutaties reserves	-	-	-	6.896.888	-	6.896.888 V	7.247.544	-	7.247.544 V
Totaal resultaat	130.009.585	130.009.585	-	130.601.960	130.601.960	-	134.998.634	134.045.077	953.557 V

7.1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Regio Hart van Brabant is een overlegplatform waarbinnen de deelnemende gemeenten de regionale samenwerkingsmogelijkheden op velerlei gebied onderling bespreken en daaraan vormgeven, omdat de samenhang van een aantal strategische en ordenende taken daarom vraagt.

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de hoofdstukken 1 tot en met 5 van dit document.

Wettelijke voorschriften

Regio Hart van Brabant is een openbaar lichaam op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) waarin elf gemeenten op vrijwillige basis samenwerken.

Voor de verslaggeving van gemeenschappelijke regelingen is vanaf 2004 het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten van kracht. De jaarrekening is conform deze voorschriften samengesteld.

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening wordt opgemaakt met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarden.

Grondslagen voor resultaatbepalingen

In de exploitatierekening worden de lasten en baten verantwoord die voortvloeien uit de activiteiten van Regio Hart van Brabant. De lasten en baten worden toegerekend naar het boekjaar waarop ze betrekking hebben en waarin de prestaties zijn geleverd.

Resultaat 2022

De jaarrekening 2022 van Regio Hart van Brabant sluit met een nadelig resultaat voor bestemming van € 6.293.987. Op reserves is reeds een bedrag van € 7.247.544 gemuteerd (onttrokken aan reserves), waardoor een nog te bestemmen resultaat van € 953.557 voordelig resteert. Dit is als nog te bestemmen op de balans gepresenteerd. Een voorstel tot bestemming is in de jaarrekening opgenomen.

7.1.2 Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2022, vlottende activa, uiteenzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Toelichting op vordering op openbare lichamen (in €)

	2022	2021
Gemeenten inzake doorschuif btw *	1.752.594	1.985.643
Provincie Noord-Brabant	25.000	-
Gemeente Alphen-Chaam	15.954	13.620
Gemeente Baarle-Nassau	10.604	7.501
Gemeente Dongen	40.799	37.145
Gemeente Gilze en Rijen	41.000	37.064
Gemeente Goirle	36.943	65.079
Gemeente Heusden	10.022	56.638
Gemeente Hilvarenbeek	25.258	33.263
Gemeente Loon op Zand	36.608	34.607
Gemeente Oisterwijk	49.992	53.514
Gemeente Tilburg	-	512.807
Gemeente Waalwijk	76.152	277.712
Gemeente Bladel	652	-
Gemeente Bergeijk	1.596	-
Gemeente Reusel-De Mierden	13.102	8.436

Gemeente Oosterhout	3.593	-
Gemeente Breda	696	-
Gemeente Terneuzen	1.764	-
Gemeente St. Michielsgestel	13.673	-
Gemeente 's Hertogenbosch	90.339	-
Waterschap De Dommel	-	12.500
Totaal einde boekjaar	2.246.341	3.135.529

* Btw: de betaalde btw in het boekjaar wordt na afloop van het boekjaar door de deelnemende gemeenten via een doorschuifregeling gecompenseerd.

De afname van de vorderingen op de deelnemende gemeenten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de uitvoeringskosten over 2022 pas in 2023 zijn gefactureerd door gemeente Tilburg. De door te schuiven Btw 2022 is hierdoor aanzienlijk lager en ten aanzien van gemeente Tilburg bestaat per saldo een schuld in plaats van een vordering.

Toelichting op uiteenzetting in 's Rijksschatkist (in €)

	2022	2021
Nederlandse Staat schatkistbankieren	20.578.650	20.833.438
Totaal einde boekjaar	20.578.650	20.833.438

Per 16 december 2013 is de wet verplicht schatbankieren ingevoerd. Verplicht schatkistbankieren houdt in dat overschoten aan liquide middelen boven een drempelbedrag moeten worden afgestort in de

schatkist bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag is een percentage van het begrotingstotaal en bedroeg in 2022 € 2,6 mln. In 2022 is het drempelbedrag niet overschreden. Per 1 januari 2022 bedroeg het banktegoed, dat in de schatkist was gestort € 20,8 mln. Aan het einde van het jaar was dit bedrag afgenomen tot € 20,6 mln.

De berekening van de benutting van het drempelbedrag schatkistbankeren staat op de volgende pagina.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankeren (in € x 1.000)

		Verslagjaar 2022			
(1)	Drempelbedrag	2.600			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	99	98	95	98
(3a)=(1)>(2)	Ruimte onder drempelbedrag	2.501	2.502	2.505	2.502
(3b)=(2)>1	Overschrijding van drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar 2022			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	130.010			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	130.010			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1)=(4b)*0,02+(4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	2.600			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	8.940	8.910	8.781	9.013
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2)-(5a)/(5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	99	98	95	98

Toelichting op overige vorderingen (in €)

	2022	2021
Debiteuren	24.776	-
Nog te ontvangen van zorgaanbieders	3.114.835	1.899.922
Overige vorderingen	78.690	-
Totaal einde boekjaar	3.218.301	1.899.922

Toelichting op de balans per 31 december 2022, vlottende activa, liquide middelen:

Toelichting op banksaldi (in €)

	2022	2021
BNG Bank	99.814	57.805
Totaal einde boekjaar	99.814	57.805

Toelichting op de balans per 31 december 2022, vlottende activa, overlopende activa:

Toelichting op overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen (in €)

	2022	2021
Vooruitbetaalde kosten, overig	-	6.600
Vooruitbetaalde zorgkosten	-	218.721
Nog te ontvangen bedragen, overig	-	27.822
Totaal einde boekjaar	-	253.143

Toelichting op de balans per 31 december 2022, vaste passiva, eigen vermogen:

Toelichting op de algemene reserve (in €)

	2022	2021
Saldo begin boekjaar	103.265	103.265
Toevoegingen in het boekjaar		
Bestemming resultaat werkagenda	592.375	549.245
Bestemming positief resultaat jeugdhulp	6.304.513	5.779.927
Subtotaal toevoeging boekjaar	6.896.888	6.329.172
Onttrekkingen in het boekjaar		
Verrekening positief saldo jeugdhulp	6.304.513	5.779.927
Onttrekking stuurgroep NP LLD *		32.751
Onttrekking integrale gebiedsopgave LLD *		19.479
Onttrekking activiteiten regionale programmeringsafspraken		22.390
Onttrekking uitwerking Natuurbod		10.480
Onttrekking REKS	440.186	278.578
Onttrekking communicatiestrategie		10.000
Onttrekking dataficatie en sturingsinformatie sociaal domein		96.950
Onttrekking programmalijn Veiligheid		15.000
Onttrekking SMILE		15.255
Onttrekking circulaire economie		8.060
Onttrekking Expat Center		25.302
Onttrekking educatie en voorlichting NP LLD *		15.000
Onttrekking Arbeidsparticipatie	24.750	-
Onttrekking woonzorganalyse	29.900	-
Onttrekking Gebiedsvisie Knooppunt de Baars	97.539	-
Subtotaal onttrekking boekjaar	6.896.888	6.329.172
Totaal einde boekjaar	103.265	103.265

De algemene reserve behoort tot het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling en heeft als doel:

1. Het opvangen van onvoorziene financiële tegenvallers (bufferfunctie).
2. Het opvangen van rekeningtekorten.
3. Het afdekken van begrotingstekorten, voor zover op basis van de meerjarenraming blijkt dat deze niet van structurele maar incidentele aard zijn.

De algemene reserve mag maximaal 10% zijn van de begroting van volgend jaar (exclusief lasten Jeugdhulp).

* NP LLD = Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen + Schil

Toelichting op de bestemmingsreserve Transformatiemiddelen

	2022	2021
<i>in €</i>		
Saldo begin boekjaar	1.059.762	-
Toevoegingen in het boekjaar		
Overheveling restant transformatiemiddelen vanuit Bestemmingsreserve Innovatiemiddelen	-	1.884.411
Subtotaal toevoegingen boekjaar	1.059.762	1.884.411
Onttrekkingen in het boekjaar		
Onttrekking transformatiemiddelen	350.656	824.649
Subtotaal onttrekking boekjaar	350.656	824.649
Totaal einde boekjaar	709.106	1.059.762

De bestemmingsreserve Transformatiemiddelen behoort tot het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling en heeft als doel om de niet-benutte transformatiemiddelen te behouden voor transformatie.

Toelichting op nog te bestemmen resultaat boekjaar (in €)

	2022	2021
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	953.557	6.943.065
Totaal einde boekjaar	953.557	6.943.065

Het positief resultaat 2022 à € 953.557 is ter nadere besluitvorming over de bestemming afzonderlijk op de balans gepresenteerd.

Verloopoverzicht reserves 2022

	Saldo 31-12-2021	Dotatie	Onttrekking	Bestemming resultaat 2021	Saldo 31-12-2022
<i>in €</i>					
Algemene Reserve	103.265	-	592.375	592.375	103.265
Overschot Jeugdhulp 2021*		-	6.304.513	6.304.513	-
Bestemmingsreserve transformatiemiddelen	1.059.762		350.656		709.106
Totaal	1.163.027	-	7.247.544	6.896.888	812.371

*De onttrekking overschot Jeugdhulp 2021 betreft de verrekening met de deelnemende gemeenten. Hiertoe is door het algemeen bestuur op 15 juli 2022 besloten bij vaststelling van de bijdrage 2022 en jaarrekening 2021.

Toelichting op de balans per 31 december 2022, vlottende passiva, netto-
vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Toelichting op overige schulden (in €)

	2022	2021
Crediteuren	237.056	356.204
Gemeente Goirle	-	70.471
Gemeente Heusden	-	69.568
Gemeente Hilvarenbeek	-	18.586
Gemeente Tilburg	3.499.415	329.394
Gemeente Amsterdam	77.979	-
Gemeente Utrecht	4.623	-
Gemeente Roermond	1.913.291	-
Nog te betalen bedragen zorgaanbieders	17.944.949	16.217.264
Overige nog te betalen bedragen	469.106	486.088
Totaal einde boekjaar	24.146.419	17.547.575

Toelichting op de balans per 31 december 2022, vlottende passiva, overlopende passiva:

Toelichting op verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (in €)

	2022	2021
Verplichtingen	230.758	526.170
Totaal einde boekjaar	230.758	526.170

De aangegeven verplichtingen hebben voornamelijk betrekking op verstrekte opdrachten in het kader van de REKS en Regionale inkoopstrategie.

Waarborg en garanties

Regio Hart van Brabant heeft geen waarborgen of garanties aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die aanpassing van het jaarverslag en/of de jaarrekening zouden vereisen, of die vermeld zouden moeten worden bij de overige gegevens.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Door Regio Hart van Brabant zijn met een deelnemende gemeente detacheringsovereenkomsten met betrekking tot een aantal functies binnen het regiobureau voor onbepaalde tijd aangegaan. De omvang van deze overeenkomsten bedraagt voor 2023 in totaal ca € 570.000.

7.1.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toelichting op de baten in 2022

Toelichting op baten deelprogramma Mens & Samenleving, exclusief deelbegroting jeugdhulp (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal	485.370	485.370	500.086
Overige gemeentelijke bijdrage	75.000	75.000	50.000
Gemeentelijke bijdragen Wet verplichte ggz	420.000	420.000	429.288
Gemeentelijke bijdragen Maatpact	PM	PM	89.107
Gemeentelijke bijdragen Regionale inkoopstrategie	-	-	743.337
Gemeentelijke bijdragen Van Asiel tot en met Integratie	-	-	55.055
Overige bijdragen derden	-	-	78.407
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving	980.370	980.370	1.945.280

Per 1 januari 2022 zijn gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau aangesloten bij Regio Hart van Brabant. Zij participeren in Mens & Samenleving en Bedrijfsvoering en betalen daarvoor een bijdrage op basis van inwoneraantal. Met deze bijdrage was bij het opstellen van de begroting nog geen rekening gehouden.

De werkelijke kosten voor project Beschermd Wonen waren lager dan begroot, waardoor ook de gemeentelijke bijdrage vanuit gemeente Tilburg met € 25.000 naar beneden is bijgesteld.

Ten tijde van het opstellen van de begroting was het bedrag voor afronding van project Maatpact nog niet bekend en derhalve als PM-post opgenomen. Dit project is op basis van realisatie afgerekend met de gemeenten en daarmee resultaatneutraal voor de Regio Hart van Brabant.

In 2021 is gestart met het project Regionale inkoopstrategie. Dit was in de begroting 2022 nog niet voorzien. Op basis van realisatie en rekening houdend met overschotten op andere budgetten vindt afrekening met gemeenten plaats.

Voor het project Van Asiel tot en met Integratie zijn voor € 55.055 aanvullende bijdragen bij de deelnemende gemeenten opgehaald. Onder de overige bijdragen derden is daarnaast een bijdrage uit subsidiegelden van DUO voor een bedrag van € 68.407 opgenomen voor dit project.

Het restant overige bijdrage derden betreft een niet begrote bijdrage van de VNG van € 10.000 voor het convenant met zorgverzekeraars.

Toelichting op baten deelprogramma Mens & Samenleving, deelbegroting Jeugdhulp (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Bijdragen deelnemende gemeenten Jeugdhulp	127.571.000	127.571.000	130.085.498
Vermindering bijdrage deelnemende gemeenten, verrekening overschot 2021	-	6.304.513	6.304.513
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving Jeugdhulp	127.571.000	121.266.487	123.780.985

Toelichting op baten deelprogramma Leefomgeving & Milieu (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal	427.125	427.125	427.125
Cofinanciering GGA	15.000	15.000	-
Rijksmiddelen Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS)			340.716
Bijdrage provincie REKS			96.827
Bijdrage waterschappen REKS			51.827
Bijdragen overige derden REKS			2.000
Bijdrage provincie ROA			15.000
Bijdragen waterschappen ROA	-	-	15.000
Bijdrage provincie woningmarktonderzoek	-	-	10.000
Bijdragen woningcorporaties woningmarktonderzoek			8.443
Subtotaal deelprogramma Leefomgeving & Milieu	442.125	442.125	966.938

Aangezien er geen kosten zijn gemaakt voor de integrale gebiedsopgave is de GGA-bijdrage hiervoor vervallen. Voor de Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS) zijn aanvullende rijksmiddelen en bijdragen van provincie, waterschappen en derden ontvangen die ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend waren.

In 2022 is gestart met ROA 2.0 en is een woningmarktonderzoek uitgevoerd. De bijdragen die daarvoor vanuit provincie, waterschappen en woningcorporaties ontvangen zijn waren niet voorzien.

Toelichting op baten deelprogramma Economie (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal	116.731	116.731	116.731
Subtotaal deelprogramma Economie	116.731	116.731	116.731

De baten van het deelprogramma Economie bestaan volledig uit gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal. Deze is conform begroting ontvangen.

Toelichting op baten bedrijfsvoering (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal	899.359	899.359	941.156
Subtotaal bedrijfsvoering	899.359	899.359	941.156

De baten voor Bedrijfsvoering bestaan volledig uit gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal. Per 1 januari 2022 zijn gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau aangesloten bij Regio Hart van Brabant. Zij participeren in Mens & Samenleving en Bedrijfsvoering en betalen daarvoor een bijdrage op basis van inwoneraantal. Met deze bijdrage was bij het opstellen van de begroting nog geen rekening gehouden.

Daarnaast is over 2022 op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2022 een nacalculatie opgesteld. Ten tijde van opstellen van de begroting waren deze inwoneraantallen nog niet bekend.

Totale baten deelprogramma's (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Mens & Samenleving (excl. Jeugdhulp)	980.370	980.370	1.945.280
Mens & Samenleving Jeugdhulp	127.571.000	121.266.487	123.780.985
Leefomgeving & Milieu	442.125	442.125	966.938
Economie	116.731	116.731	116.731
Bedrijfsvoering	899.359	899.359	941.156
Totaal baten programma's	130.009.585	123.705.072	127.751.090

Hierna volgt een specificatie van de gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal aan de deelprogramma's voor de regionale samenwerking in 2022.

Toelichting op gemeentelijke bijdragen op basis van inwoneraantal (in €)

	Inwoners per 1-1-2022 *	2022	2021
Alphen-Chaam **	10.428	24.610	-
Baarle-Nassau **	6.931	16.357	-
Dongen	26.475	114.902	112.591
Gilze en Rijen	26.592	115.409	114.107
Goirle	23.986	104.099	102.275
Heusden ***	45.566	108.528	106.819

Hilvarenbeek	15.807	68.602	67.030
Loon op Zand	23.771	103.166	100.362
Oisterwijk	32.513	141.106	138.233
Tilburg	224.455	974.136	947.715
Waalwijk	49.351	214.183	208.440
Totaal	485.875	1.985.098	1.897.572

* Absolute aantallen. Op basis van inwonertallen per gemeente door het CBS (publicatie 9 maart 2022).

** De gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau zijn per 1-1-2022 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant. Zij nemen vooralsnog deel aan het sociaal domein. De bijdrage van deze gemeenten is gebaseerd op deelname aan het sociaal domein en de bedrijfsvoeringskosten.

*** De gemeente Heusden draagt lumpsum bij aan de regionale samenwerkingsambitie. De afwijkende afspraak met de gemeente Heusden vloeit voort uit het feit dat deze gemeente (soms noodgedwongen) participeert in twee regionale verbanden; Midden-Brabant en Noordoost-Brabant. De gemeente Heusden neemt niet aan elk beleidsportefeuille in Hart van Brabantverband deel. De bijdrage van Heusden is met gelijke tred met de andere bijdragen verhoogd.

Toelichting op de lasten 2022

In de begroting zijn voor de deelprogramma's Mens & Samenleving en Leefomgeving & Milieu de project- en werkbudgetten op totaalniveau opgenomen en vastgesteld. Door de desbetreffende portefeuillehoudersoverleggen is dit nader uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's en budgetten op projectniveau. Daarbij is tevens rekening gehouden met de overgehevelde middelen uit 2021.

In onderstaande tabellen zijn in de kolom 'Begroting' de oorspronkelijk begrote bedragen opgenomen. In de kolom 'Begroting na wijziging' zijn de overgehevelde middelen meegenomen en zijn de bedragen uitgesplitst conform de uitvoeringsprogramma's en interne herschikking. Per deelprogramma is een korte toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen realisatie en begroting opgenomen.

Toelichting op lasten deelprogramma Mens & Samenleving, exclusief deelbegroting jeugdhulp (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Sociaal			
Programmalijn Sociaal Domein werkbudget	100.000	100.000	86.818
Programmalijn Sociaal Domein projectbudget	350.370		
- Beschermd Wonen		150.000	124.956
- Zorgen Doen We Samen		30.000	17.022
- Convenant zorgverzekeraars		50.000	39.045
- Arbeidsparticipatie		209.750	162.075
- Woonzorganalyse		29.900	29.900
- Van Asiel tot en met Integratie		-	87.890
- Regionale inkoopstrategie		-	793.531
Project Wet verplichte ggz	420.000	420.000	429.288
Project Maatpact	PM	PM	89.165
Programmamanager Sociaal Domein	110.000	110.000	100.617
Veiligheid			
Programmalijn Integrale Aanpak, Preventie, Zorg en Veiligheid	-	-	-49.364
Taakstelling	-	-64.630	-
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving	980.370	1.035.020	1.910.943

Vanuit het resultaat 2021 is € 29.900 voor de woonzorganalyse en € 24.750 voor Arbeidsparticipatie toegevoegd aan de begroting 2022.

Het negatieve resultaat op de lasten ten opzichte van de begroting van € 876.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door de projecten Van Asiel tot en met Integratie, Regionale inkoopstrategie en Maatpact, waarvoor in de begroting nog geen budgetten waren voorzien. Voor Maatpact en Regionale inkoopstrategie vindt afrekening met gemeenten plaats op basis van realisatie, bij Regionale inkoopstrategie onder aftrek van restbudgetten op andere activiteiten. Voor Regio Hart van Brabant is het daarmee budgetneutraal. Voor de uitvoering van het project Van Asiel tot en met Integratie zijn aanvullende bijdragen opgehaald bij de deelnemende gemeenten en derden.

Met betrekking tot Arbeidsparticipatie is een aantal geplande activiteiten, o.a. door ziekte van een medewerker, niet gestart waardoor de voorziene uitgaven niet hebben plaatsgevonden.

In 2022 is van Stichting DITSS een creditnota van € 50.000 ontvangen met betrekking tot het veiligheidsatelier. De kosten hiervoor zijn bij Regio Hart van Brabant in voorgaande jaren verantwoord, waardoor in 2022 een voordeel ontstaat. Hiermee is de taakstelling op het totale deelprogramma, welke is ontstaan bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma en herschikking van het projectbudget, grotendeels ingevuld. Invulling van het restant van de taakstelling heeft plaatsgevonden in de overige activiteiten.

Toelichting op lasten deelprogramma Mens & Samenleving, deelbegroting jeugdhulp (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Landelijke inkoop	9.455.000	9.455.000	6.241.652
Regionale inkoop	112.673.000	112.673.000	119.145.126
Kosten voor uitvoering, risico, innovatie en transformatie	5.443.000	5.443.000	4.527.930
COVID-compensatie	-	-	189.934
Subtotaal deelprogramma Mens & Samenleving, deelbegroting Jeugdhulp	127.571.000	127.571.000	130.104.642

De jaarrekening 2022 voor wat betreft het onderdeel jeugd laat voor de zorg hogere kosten zien dan begroot. Het verschil tussen de begroting en de jaarrekening op de directe zorgkosten (landelijke en regionale inkoop) bedraagt zo'n 3%. Om het verschil nader te verklaren kijken we naar de onderliggende zorgsoorten: landelijke inkoop en regionale inkoop, waarbij bij de laatste onderscheid wordt gemaakt tussen arrangementen en overige zorgproducten. Voor de monitoring van deze zorgkosten wordt driemaal per jaar een prognose opgesteld. De deelnemende gemeenten worden middels de prognose zo actueel mogelijk geïnformeerd over het verwachte resultaat. Indien er bij de prognose sprake is van een afwijking van meer dan 5% leidt dit tot een aanpassing van de geldende begroting. De prognoses hebben dit jaar geen aanleiding gegeven om de begroting te herijken.

Landelijke inkoop

Voor wat betreft de landelijk ingekochte zorg valt op dat de jaarrekening ruim 34% lager uitvalt dan begroot. De belangrijkste reden hiervoor is het in 2022 ingevoerde Woonplaatsbeginsel Jeugdwet. In de begroting was nog geen rekening gehouden met de financiële gevolgen van de invoering hiervan. Gedurende het jaar zijn de bij de prognoses over 2022 te verwachten kosten voor LTA (Landelijk Transitie Arrangement) al aanzienlijk verlaagd. De uiteindelijke realisatie is ongeveer € 450.000 lager dan bij de laatste prognose werd verwacht.

Regionale inkoop: arrangementen

Bij arrangementen is de realisatie bijna 4% lager dan verwacht. Ook dit jaar speelt het project Opvallende looptijden hierin een belangrijke rol, zij het niet in de mate van afgelopen jaren. Het project Opvallende looptijden heeft geleid tot een directe kostendaling door afschaling van arrangementen in 2022, maar ook tot neerwaartse aanpassing van arrangementen uit voorgaande jaren. Het project zal – in kleinere omvang – worden gecontinueerd in 2023.

Regionale inkoop: overige zorgproducten

Voor de overige zorgproducten geldt dat de realisatie ruim 22% hoger uitvalt dan begroot. In de laatste prognose was op deze zorgkostensoort al een stijging voorzien. De uiteindelijke realisatie is ongeveer 7% hoger dan bij de laatste prognose werd verwacht. De belangrijkste reden voor de hogere realisatie is enerzijds het toetreden van de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau. In zorgkosten voor deze gemeenten was in de

begroting niet voorzien. Anderzijds speelde het Woonplaatsbeginsel Jeugdwet ook een rol in de stijging van de lasten en was er sprake van een lichte stijging van het aantal jeugdigen in zorg.

Toelichting op lasten deelprogramma Leefomgeving & Milieu (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Programmalijn Integraal Werken & Gebiedsopgaven			
Totaal projectbudget programmalijn	97.125		
ROA		27.789	61.900
Activiteiten regionale programmeringsafspraken		6.075	-
Gezamenlijk werkbudget		51.159	22.032
Programma Klimaatneutraal & Klimaatbestendig			
Totaal projectbudget programmalijn	320.000		
Regionale Energie- en Klimaatstrategie		589.395	674.543
Gebiedsvisie knooppunt De Baars		97.539	72.484
Circulaire economie		42.631	23.226
Werkbudget duurzaam		12.789	-
Programmalijn Aantrekkelijk			
Totaal projectbudget programmalijn	85.000		
Uitwerking Natuurbod		8.526	-
Werkbudget ROV		12.789	9.273
Woningmarktonderzoek		51.158	69.600
Overig			
Werkbudget stuurgroep Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen			
Gezond Leisurklimaat		80.000	80.000
Taakstelling	-60.000	-	
Subtotaal deelprogramma Leefomgeving & Milieu	442.125	979.850	1.013.058

Vanuit het resultaat 2021 is € 440.186 voor REKS en € 97.539 voor Gebiedsvisie Knooppunt De Baars toegevoegd aan de begroting 2022.

Op totaalniveau is sprake van een overschrijding van € 33.000 van de begrote lasten op dit deelprogramma. Voor ROA, REKS en het woningmarktonderzoek zijn meer kosten gemaakt, welke worden gedekt uit hogere, niet begrote bijdragen van rijk, provincie, waterschappen en overige derden.

Toelichting lasten op deelprogramma Economie (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Regiodeal / REA	10.000	10.000	-
Werkbudget Economie	25.971	25.971	2.300
Routebureau Brabant	19.500	19.500	19.500
Projectfinanciering – adviseur	38.010	38.010	39.450
Projectfinanciering – adviseur	23.250	23.250	18.000
Subtotaal deelprogramma Economie	116.731	116.731	79.250

De onderschrijding op kosten van het deelprogramma Economie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het beschikbare werkbudget in 2022 slechts beperkt nodig is gebleken.

Toelichting op lasten bedrijfsvoering (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Programmakosten			
Marketing en communicatie	20.000	20.000	29.592
Projectvolgsysteem	14.500	14.500	9.000
Apparaatskosten			
Programmadirecteur	141.000	141.000	154.025
Programmacoördinatoren	292.000	292.000	331.043
Personeelskosten communicatie, secretariaat en planning & control	267.000	267.000	289.243
Functionaris gegevensbescherming/AVG	60.000	60.000	-
Accountants- en administratiekosten	35.000	35.000	15.220
Specialistische dienstverlening	20.000	20.000	17.078
Overige apparaatskosten	49.859	49.859	91.983
Subtotaal bedrijfsvoering	899.359	899.359	937.184

In 2022 heeft het regiobureau te maken gehad met langdurig zieken en noodzakelijke vervanging op programmacoördinatie, communicatie en het secretariaat. In de begroting was hier niet in voorzien, waardoor de budgetten voor deze posten zijn overschreden.

Als gevolg van nagekomen (credit)facturen over 2021 is in 2022 een overschrijding, respectievelijk een onderschrijding ontstaan op de posten programmadirecteur en accountants- en administratiekosten.

De post overige apparaatskosten laat conform voorgaand jaar een overschrijding zien. In de basis was hiervoor te weinig begroot. De gemaakte kosten zijn noodzakelijk en hebben voornamelijk betrekking op huisvesting, automatisering en werkplekken.

De totale overschrijding op de lasten wordt gedekt uit gerealiseerde hogere bijdragen als gevolg van toetreding Alphen-Chaam en Baarle-Nassau en nacalculatie op basis van aantal inwoners per 1 januari 2022.

Totale lasten deelprogramma's (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Mens & Samenleving	980.370	1.035.020	1.910.943
Leefomgeving & Milieu	442.125	979.850	1.013.058
Economie	116.731	116.731	79.250
Bedrijfsvoering	899.359	899.359	937.184
Totale lasten deelprogramma's	2.438.585	3.030.960	3.940.435

Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Baten	2.438.585	2.438.585	3.970.105
Lasten	2.438.585	3.030.960	3.940.435
Totaalsaldo baten en lasten	-	592.375 N	29.670 V

Toelichting op mutaties in reserves (in €)

	Begroting	Begroting na wijziging	Realisatie
Deelprogramma Mens & Samenleving			
Onttrekking algemene reserve	-	54.650	54.650
Deelprogramma Leefomgeving & Milieu			
Onttrekking algemene reserve	-	537.725	537.725
Deelprogramma Economie			
Onttrekking algemene reserve	-	-	-
Bedrijfsvoering			
Onttrekking algemene reserve	-	-	-
Totaal resultaatbestemming	-	592.375	592.375
Gerealiseerd saldo van baten en lasten			29.670
Nog te bestemmen / verrekenen			622.045

7.2 Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen

Met ingang van 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Hieruit volgt de verplichting om in de jaarrekening 2022 melding te maken van:

1. alle (gewezen) topfunctionarissen en hun bezoldiging,
2. overige medewerkers in dienst van de gemeenschappelijke regeling indien zij de norm overschrijden,

3. uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband van alle topfunctionarissen en van alle andere medewerkers indien deze uitkering de norm overschrijdt.

De maximale bezoldiging voor 2022 volgens de WNT bedraagt € 216.000. In dit bedrag is inbegrepen de beloning, belastbare en variabele onkostenvergoedingen en voorzieningen voor beloning op termijn (m.n. pensioenpremie). Toetsing aan de norm vindt plaats naar rato van omvang fte en duur dienstverband in het jaar.

Voor de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant zijn de functies lid van het algemeen bestuur en directeur Regiobureau als topfunctionaris aangemerkt binnen de WNT. De leden van het algemeen bestuur en de programmadirecteur zijn genoemd in onderstaande tabel. De functie lid van het algemeen bestuur is onbezoldigd. Er waren geen uitkeringen wegens einde dienstverband.

7.2.1 Toezichthoudende topfunctionarissen

De functies van toezichthoudende topfunctionarissen betreffen lidmaatschappen (al dan niet met een specifieke rol) in het dagelijks bestuur (DB) of algemeen bestuur (AB) van Regio Hart van Brabant.

Overzicht toezichthoudende topfunctionarissen (deel 1 van 2)

	Th. Weterings	S. Ausems	M. Starmans	L. Schuitmaker	M. de Hoon
Burgemeester van gemeente	Tilburg	Waalwijk	Dongen	Alphen-Chaam	Baarle-Nassau
Gegevens 2022					
Functiegegevens	Voorzitter AB en lid DB	Vicevoorzitter AB en lid DB	Lid AB en DB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 32.400	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totaal bezoldiging	-	-	-	-	-
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2021					
Functiegegevens	Voorzitter AB en lid DB	Vicevoorzitter AB en lid DB	Lid AB en DB		
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging					
Beloning	-	-	-		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 31.350	€ 10.135	€ 20.900		

Overzicht toezichthoudende topfunctionarissen (deel 2 van 2)

	D. Alsema	M. van Stappershoef	W. van Hees	E. Weys	H. van Aart	H. Janssen
Burgemeester van gemeente	Gilze en Rijen	Goirle	Heusden	Hilvarenbeek	Loon op Zand	Oisterwijk
Gegevens 2022						
Functiegegevens	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging						
Beloning	-	-	-	-	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Totaal bezoldiging	-	-	-	-	-	-
Reden waarom overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Gegevens 2021						
Functiegegevens	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Bezoldiging						
Beloning	-	-	-	-	-	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 20.900	€ 20.900	€ 20.900	€ 20.900	€ 20.900	€ 20.900

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

F. van Mil	
2022	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling	1/6 – 31/12
Omvang dienstverband	1 fte
Dienstbetrekking	nee
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 74.675
Beloning betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	€ 74.675
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 126.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	-
Totaal bezoldiging	€ 74.675
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
Hiervoor wordt verwezen naar de tabel hiernaast	

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

F. van Mil		
	2022	2021
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling	1/1 – 31/5	1/6 – 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	7
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 112.000	€ 187.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 299.200	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 51.529	€ 70.180
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 121.709	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	€ 51.529	€ 70.180
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

7.3 Overige gegevens

7.3.1 Algemene reserve

In artikel 29, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat de omvang van de algemene reserve ten hoogste 10% mag omvatten van de begroting van het jaar, volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft (exclusief lasten Jeugdhulp). De omvang van de algemene reserve per 31 december 2022 is niet hoger dan de vastgestelde maximale omvang.

Berekening omvang en maximale omvang algemene reserve (in €)

	2022	2021
Saldo algemene reserve bij afsluiting voorgaand boekjaar	103.265	103.265
Nog te bestemmen resultaat	622.045	638.552
Omvang algemene reserve na toevoeging te bestemmen resultaat	725.310	741.817
Reeds in boekjaar besloten overheveling van budget	-	-
Omvang algemene reserve	725.310	741.817
Voorgestelde overheveling	556.263	592.375
Voorgestelde verrekening met gemeenten	65.782	46.177
Omvang algemene reserve na voorstel	103.265	103.265
Maximale omvang van de algemene reserve mag 10% zijn van de begroting van volgend jaar (exclusief lasten jeugdhulp)	250.740	243.859
Overschrijding van de maximale omvang na voorstel overheveling	N.v.t.	N.v.t.

7.3.2 Voorstel resultaatbestemming

Het totale resultaat 2022 bedraagt € 953.557, bestaande uit een positief resultaat op de werkagenda van € 622.045 en een positief resultaat op jeugdhulp van € 331.512.

Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld van het te bestemmen resultaat werkagenda ad € 622.045 een bedrag van € 556.263 toe te voegen aan de algemene reserve ten behoeve van de begroting 2023 en € 65.782 in het jaar 2023 aan de deelnemende gemeenten uit te keren.

Aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld het resultaat jeugdhulp ad € 331.512 in het jaar 2023 met de deelnemende gemeenten te verrekenen.

Overhevelingsvoorstel

Het algemeen bestuur besluit ten behoeve van de dekking van de kosten die ermee gepaard gaan, voor:

Mens & Samenleving

1. € 43.470 Regionale Inkoopstrategie
2. € 35.517 Van Asiel tot en met Integratie
3. € 10.000 Convenant zorgverzekeraars

Leefomgeving & Milieu

4. € 406.221 REKS
5. € 25.055 Gebiedsvisie Knooppunt De Baars
6. € 36.000 Programmamanager Fysiek

via de algemene reserve toe te voegen aan de begroting 2023.

Ad 1.) Regionale Inkoopstrategie

In 2022 is aangekondigd in 2023 onderzoek te doen op welke manier de inkooporganisatie structureel ingericht en geborgd kan worden. De expertise en capaciteit hiervoor huren we in omdat die beide niet aanwezig zijn in het netwerk. In de begroting 2023 zijn hiervoor geen middelen beschikbaar. De middelen die in 2022 voor het project Inkoopstrategie niet benut zijn, € 40.000 worden overgeheveld naar 2023 om ingezet te worden op de kosten van het onderzoek naar structurele inrichting en borging van de inkooporganisatie.

Ad 2.) Van Asiel tot en met Integratie

Ten behoeve van het project Van Asiel tot en met Integratie zijn regiomiddelen uit een subsidie van DUO ontvangen. Deze middelen zijn geormerkt, het niet bestede deel moet beschikbaar blijven voor volgend jaar.

Ad 3.) Convenant zorgverzekeraars

Vanuit de VNG is € 10.000 bijgedragen aan het convenant met zorgverzekeraars. De middelen zijn geormerkt maar nog niet besteed en moeten beschikbaar blijven voor komend jaar.

Ad 4.) REKS

Het project REKS is een meerjarig project. Vanuit o.a. het rijk zijn (geormerkte) gelden ontvangen die beschikbaar moeten blijven voor volgende jaren.

Ad 5.) Gebiedsvisie Knooppunt De Baars

In 2021 is de gebiedsvisie Knooppunt De Baars opgestart. Naast middelen uit de reguliere budgetten zijn vanuit gemeenten en waterschap hiervoor aanvullende bijdragen gedaan. Deze middelen moeten beschikbaar blijven voor dit meerjarig project.

Ad 6.) Programmamanager fysiek domein

Voor de ondersteuning van de regiogemeenten in de uitvoering van het programma Fysiek is gekozen voor de inzet van een programmamanager. De inzet in de periode januari tot en met juni 2023 wordt gedekt uit de reguliere begroting Fysiek 2023. Ten behoeve van de dekking van de kosten van juli tot en met eind december 2023 wordt € 36.000 uit de vrij besteedbare restbudgetten overgeheveld naar 2023.

7.3.3 Taakvelden Regio Hart van Brabant

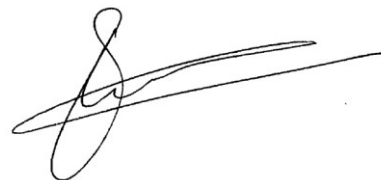
Op grond van artikel 66 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeenschappelijke regeling in de jaarrekening een verplichte bijlage taakvelden op te nemen. De realisatie van het totaaloverzicht van de baten en lasten per taakveld is integraal en omvat dezelfde totaalbedragen als de begroting onderscheidenlijk de jaarstukken. Voor het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten worden hetzelfde verdelingsprincipe en dezelfde indeling gehanteerd als voor het overzicht met de ramingen.

Taakvelden 2022	Baten	Lasten	Saldo
in €			
0.1 Bestuur	3.970.000	3.042.000	928.000
0.10 Mutaties reserves	7.248.000	-	7.248.000
0.4 Ondersteuning organisatie	-	899.000	-899.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	123.781.000	117.334.000	6.447.000
6.82 Geëscaleerde zorg 18-		12.770.000	-12.770.000
Resultaat van de rekening van baten en lasten	134.999.000	134.045.000	954.000

8 Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door het algemeen bestuur van Regio Hart van Brabant

Tilburg, 14 juli 2023

Th.L.N. Weterings
Voorzitter Regio Hart van Brabant

F.A.J. van Mil
Directeur Regio Hart van Brabant